

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.3.1.2024

Pan
Mateusz Kutrzeba
Burmistrz Miasta Dębica

Urząd Miejski w Dębicy,
ul. Ratuszowa 2, 39-200 Dębica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/093 – Zapobieganie bezdomności zwierząt domowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Dębicy ¹ , ul. Ratuszowa 2, 39-200 Dębica
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mateusz Kutrzeba, Burmistrz Miasta Dębica Do dnia 8 maja 2024 r. funkcję tą pełnił Pan Mariusz Szewczyk
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Planowanie i organizowanie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. 2. Realizacja zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności oraz nadzór nad wykonaniem tych zadań.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019 – 2024, do zakończenia czynności kontrolnych, z uwzględnieniem faktów i dowodów wykraczających poza ten okres mających znaczenie dla badanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Paweł Rakowski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LRZ/16/2024 z dnia 30 stycznia 2024 r. (akta kontroli str. 1-9)

---

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2022 r., poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Uzasadnienie oceny ogólnej

Burmistrz opracowywał i przedstawiał Radzie Miejskiej w Dębicy projekty Programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica⁴, które uchwalane były terminowo. W Programach tych wskazywano ogólne kierunki działalności Gminy Miejskiej Dębica⁵ w zakresie opieki i zapobiegania bezdomności zwierząt, a j.s.t. zawierała umowy w sprawie realizacji Programów, z podmiotami w nich wskazanymi.

Organizowanie zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności przez Miasto nie zawsze przebiegało jednak prawidłowo i rzetelnie. W okresie objętym kontrolą, do dnia 25 października 2023 r.⁶, Gmina nie zapewniła bezdomnym zwierzętom miejsc w schronisku dla zwierząt. Po tym terminie, miejsce w schronisku zapewniono jedynie psom. Miasto podpisało z Zakładem Usług Miejskich sp. z o.o. w Dębicy⁷ umowę w sprawie utrzymania schroniska dla bezdomnych psów w Dębicy, pomimo iż jako podmiot formalnie prowadzący schronisko dysponowało wiedzą⁸, że nie spełnia ono wszystkich wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt⁹.

Projekty Programów, wbrew przepisom art. 11a ust. 7 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹⁰, nie były przysyłane do opiniowania organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, a także dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich. Natomiast właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii w latach 2020, 2022 i 2023 zostały one przysyłane po terminie wskazanym w art. 11a ust. 7 ustawy.

Programy, co do zasady zostały opracowane prawidłowo i rzetelnie, jednak nie zawsze uwzględniały realizatorów zadań, wysokość środków lub sposób ich wydatkowania (opieka nad kotami, brak planu kastracji lub sterylizacji zwierząt w 2023 r., pomimo jego faktycznej realizacji), czy określenie charakteru działań w zakresie wyłapywania zwierząt na terenie Miasta.

Burmistrz nie przedstawił Radzie projektu uchwały w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz schronisk dla bezdomnych zwierząt (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹¹). Umowy w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt z terenu Miasta Dębica, nie zawierały wymaganych elementów ww. rozporządzenia - nie wskazano urządzeń i środków, przy pomocy których zwierzęta będą wyłapywane, a także nie określono środków transportu do przewozu tych zwierząt. Umowy zawarte z osobą fizyczną zapewniającą opiekę nad kotami nie zawsze zabezpieczały należycie interes gminy, w szczególności nie umieszczono: mechanizmów motywujących do działań adopcyjnych, kwestii związanych

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej Program.

⁵ Dalej: Miasto, Gmina.

⁶ W dniu 25 października 2023 r. Miasto Dębica uzyskało weterynaryjny numer identyfikacyjny 18033404 dla prowadzonego do tego dnia przytuliska dla zwierząt przez Zakład Usług Miejskich sp. z o.o., zlokalizowanego przy ul. Wielopolskiej 207A, w Dębicy.

⁷ Dalej Zakład, Spółka, ZUM.

⁸ Protokołami z kontroli weterynaryjnej

⁹ Dz.U. z 2022 r., poz. 175.

¹⁰ Dz.U. z 2023 r., poz. 1580, dalej ustawa o ochronie zwierząt, uoz.

¹¹ Dz.U. z 2024 r., poz. 399, dalej ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

z przepływem informacji, zasad odpowiedzialności, m.in. za kastrację / sterylizację, oraz informowania o zwrotach zwierząt, czy dotyczących poczynionych nakładów.

W umowach w sprawie obsługi weterynaryjnej przytuliska / schroniska dla bezdomnych zwierząt w Dębicy oraz zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych nie wskazano czasu reakcji, w przypadku otrzymania zgłoszenia o zdarzeniu drogowym z udziałem zwierzęcia.

Realizacja zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności przebiegała prawidłowo. Miasto miało wiedzę na temat losu bezdomnych zwierząt, bowiem w Urzędzie prowadzono ewidencję zwierząt przebywających w schronisku. Pozytywnie należy ocenić prowadzenie sterylizacji / kastracji kotów w 2023 r., jako działanie służące ograniczeniu ich populacji i zapobiegające bezdomności. Miasto (również ZUM) prowadziło działania informacyjno-edukacyjne, natomiast brak było działań informacyjnych dotyczących kotów objętych opieką. Pomimo wzrostu wydatków na realizację zadań określonych w Programach, nie były one aktualizowane.

NIK zauważa, że mimo stwierdzonych nieprawidłowości, zwierzętom zapewniono dobrostan, rozumiany jako utrzymywanie zwierząt w odpowiednich warunkach, odpowiednio żywionych, zdrowych, których zachowanie wyraża optymalne stany emocjonalne.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie i organizowanie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt

Opis stanu faktycznego

Dane ogólne, wydatki i skala bezdomności zwierząt

1.1 Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt, zadania z zakresu zapobiegania bezdomności zwierząt i zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wylapywanie należą do zadań własnych gmin. Miasto nie zawierało w tym względzie porozumień z innymi jst, nie tworzyło i nie przystępowało do związków gmin, ani też nie wykonywało tych zadań na rzecz innych gmin.

Na zadania z zakresu zapobiegania bezdomności zwierząt oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom¹³ w ramach budżetu Miasto wydatkowało w:

- 2019 r. – 179.579,38 zł¹⁴, plan po zmianach 189.300 zł,
- 2020 r. – 174.142,86 zł¹⁵, plan po zmianach 182.479 zł,
- 2021 r. – 153.870,14 zł¹⁶, plan po zmianach 170.056 zł,
- 2022 r. – 186.343,27 zł¹⁷, plan po zmianach 191.200 zł,

¹² Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Wraz z unieszkodliwianiem zwierząt padłych – wydatek klasyfikowany w rozdz. 01022,

¹⁴ W 2019 r. środki te zostały wydatkowane na: 1) wylapywanie bezdomnych zwierząt – 33.080,85 zł, 2) utrzymanie przytuliska – 43.104,12 zł, przygotowanie terenu pod przytulisko, zakup znaczników, zakup i montaż 8 kociów – 35.951,50 zł, 3) opiekę nad kotami (zlecenie z pochodnymi) – 37.248,51 zł, 4) obsługę weterynaryjną – 29.597,40 zł, 5) utylizację zwierząt padłych – 597 zł.

¹⁵ W 2020 r. środki te zostały przeznaczone na: 1) wylapywanie zwierząt – 33.617,13 zł, 2) utrzymanie przytuliska – 51.104,60 zł, zakup i montaż 4 kociów, remont kociów i bud – 11.906,75 zł, 3) opiekę nad kotami (zlecenie z pochodnymi) – 42.340,38 zł, 4) obsługa weterynaryjna – 32.994 zł, 5) utylizacja zwierząt padłych – 1.080 zł, 6) sterylizacja kotów wolnożyjących – 1.100 zł.

¹⁶ W 2021 r. środki te wydatkowano na: 1) wylapywanie zwierząt – 32.726,61 zł, 2) utrzymanie przytuliska – 47.932,73 zł, remont kociów – 490,99 zł, 3) opieka nad kotami (zlecenie z pochodnymi) – 45.692,81 zł, 4) obsługa weterynaryjna – 25.731 zł, 5) unieszkodliwianie padłych zwierząt – 1.296 zł.

¹⁷ W 2022 r. środki te wydatkowano na: 1) wylapywanie zwierząt – 30.444,96 zł, 2) utrzymanie przytuliska – 56.489,33 zł, 3) opieka nad kotami (zlecenie z pochodnymi) – 52.407,36 zł, 4) obsługa weterynaryjna – 45.230,40 zł, 5) utylizacja padłych zwierząt – 1.771,20 zł.

– 2023 r. – 259.182,92 zł¹⁸, plan po zmianach 263.435 zł.

W 2024 r. na ww. zadania w budżecie zaplanowano wydatki w wysokości 226 tys. zł. Tym samym roczne wydatki wykonane w latach 2019 - 2023 wzrosły z kwoty 179,6 tys. zł do 259,2 tys. zł (w 2023 r. były wyższe o 44,3% w porównaniu do 2019 r.).

W przypadku wylapywania zwierząt wydatki te pozostawały na zbliżonym poziomie (30,4-33,8 tys. zł). Wzrosły natomiast roczne wydatki na:

- obsługę weterynaryjną, z 29,6 tys. zł w 2019 r. do 57,4 zł w 2023 r., tj. o 94,1%,
- utrzymanie przytuliska / schroniska, z 43,1 tys. zł do 75,9 tys. zł, o 76,1%¹⁹,
- opiekę nad kotami, odpowiednio: z 37,3 tys. zł do 56,0 tys. zł, o 50,3%.

Wzrost wydatków ogółem oraz z ww. poszczególnych tytułów wynikał ze wzrostu kosztów obsługi weterynaryjnej (usług weterynaryjnych), kosztów utrzymania przytuliska/schroniska, a w przypadku opieki nad kotami wynikał ze wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w ustawie z dnia 10 października 2002 r. *o minimalnym wynagrodzeniu za pracę*²⁰.

W kwestii wzrostu wydatków Burmistrz wyjaśnił, że wynikały one m. in. ze wzrostu kosztów utrzymania pracowników, inflacji oraz płacy minimalnej.

(akta kontroli str. 13, 19-36, 250-252, 405-410, 460-461)

W latach 2020-2023 z terenu Miasta Dębica wylapano 664 bezdomnych zwierząt:

- 322 psy i tyle przekazano do przytuliska/schroniska dla psów, w tym w 2020 r. - 93, w 2021 r. - 94, w 2022 r. - 63 i w 2023 r. - 63 psy. W tym okresie zwrócono właścicielom: 44, 46, 45 i 43 psy, a do adopcji oddano odpowiednio: 58, 34, 27 i 19 psów;
- 309 kotów i tyle przekazano do azylu, w tym w 2020 r. – 79 koty, w 2021 r. - 86, w 2022 r. - 57 i w 2023 r. - 87 koty. Urząd nie dysponował danymi na temat adopcji/zwrotów kotów.
- inne zwierzęta – 33.

Według stanu na koniec lat 2019-2023, w przytulisku / schronisku przebywało odpowiednio: 22, 7, 17, 14 i 17 psów.

Urząd nie dysponował danymi dotyczącymi zwierząt odłowionych i przekazanych do przytuliska za 2019 r., a Burmistrz w związku z tym wyjaśnił, że *dane dotyczące ilości zwierząt przebywających w utrzymaniu, poddawanych zabiegom wyszczególnione są w miesięcznych rozliczeniach z wykonawcami usług. Gmina jest na etapie monitorowania i opracowywania procedur pozwalających na monitorowanie i kontrolę procesu opieki nad bezdomnymi zwierzętami*, natomiast w kwestii adopcji/zwrotów kotów Burmistrz wyjaśnił, że Gmina do końca 2023 r. nie prowadziła wykazu oddanych kotów (w tym do adopcji), a wykaz ten dopiero jest prowadzony od 2024 r.

(akta kontroli str. 14-17, 250-252, 505)

Analizy dotyczące bezdomności

1.2. Gmina nie prowadziła udokumentowanych analiz (badań) dotyczących zjawiska bezdomności zwierząt. Informacje w tym zakresie zostały zamieszczone w innych dokumentach obligatoryjnie sporządzanych przez jst. Sprawozdania z wykonania budżetu zawierały wskazanie tytułów wydatków w rozdz. 90013 - *Schroniska dla zwierząt*.

¹⁸ W 2023 r. środki wydatkowane na: 1) wylapywanie zwierząt – 33.806,55 zł, 2) utrzymanie przytuliska – 75.886,07 zł, wydatki majątkowe (zakup kontenera dla chorych psów i matek z oseskami) - 34.440 zł, kontrola PLW - 112,80 zł, 3) opieka nad kotami (zlecenie z pochodnymi) - 55.991,10 zł, 4) obsługa weterynaryjna – 57.434,40 zł, w tym 9.900 zł na sterylizację / kastrację kotów właścicielskich, 5) utylizacja padłych zwierząt – 1.512 zł.

¹⁹ Wydatki bieżące, wydatki majątkowe utrzymywały się na porównywalnym poziomie.

²⁰ Dz.U. z 2020 r., poz. 2207.

Raporty o stanie gminy, o których mowa w art. 28aa ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym²¹, zawierały ogólne informacje na temat realizacji Programów²² - w ramach informacji o realizacji uchwał Rady Miejskiej w Dębicy za dany rok zamieszczono wskazanie: nr uchwały, daty podjęcia, tytułu, wydziału realizującego (IM), stanu realizacji („wykonana”). Ponadto w Raportach zamieszczono statystyki dotyczące działań Straży Miejskiej, tj. ilości przyjętych od mieszkańców zgłoszeń dotyczących zwierząt, wyników interwencji Straży Miejskiej, w podziale na: zastosowane środki oddziaływania, o których mowa w art. 41 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń²³, grzywny nałożone w drodze mandatu karnego, wnioski do sądu, inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom), a także ilości przekazanych dyżurnemu ZUM informacji dotyczących zgłoszonych lub ujawnionych przypadków wymagających zabezpieczenia żywych zwierząt. Z raportów tych wynika, że w sprawach zwierząt Straż Miejska w:

- w 2019 r. przyjęła 360 zgłoszeń od mieszkańców; wyniki działań to: 12 pouczeń, a 132 innych zakończeń (przekazanie sprawy dyżurnemu ZUM - przypadki wymagające zabezpieczenia żywych zwierząt), razem 144;
- w 2020 r. przyjęła 313 zgłoszeń; wyniki działań to: 11 pouczeń, 98 innych zakończeń (przekazanie sprawy ZUM - przypadki wymagające zabezpieczenia żywych zwierząt), razem 109;
- w 2021 r. przyjęła 337 zgłoszeń; wyniki działań to: 5 pouczeń, wniosek do sądu o ukaranie, 102 innych zakończeń (przekazanie sprawy ZUM - przypadki wymagające zabezpieczenia żywych zwierząt), razem 108;
- w 2022 r. przyjęła 290 zgłoszeń; wyniki działań (w zakresie ustawy o ochronie zwierząt albo ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt) to: 5 pouczeń (odpowiednio 5 i 0), 73 innych zakończeń (przekazanie sprawy ZUM - przypadki wymagające zabezpieczenia żywych zwierząt, odpowiednio: 69 i 4), razem 78.

Poza ww. danymi Raporty nie zawierały informacji o realizacji Programów, w szczególności informacji dotyczących skuteczności stosowanych środków oraz podejmowanych działań w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi i przeciwdziałania bezdomności zwierząt (np. akcji promocyjnych, edukacyjnych i innych, pomimo że Gmina je realizowała). Burmistrz wyjaśnił, że w przyszłości wprowadzone zostaną informacje dotyczące prowadzonych akcji edukacyjnych i promocyjnych, które przez Gminę są prowadzone.

(akta kontroli str. 405-410, 425-426)

W latach 2019 – 2024 do Urzędu wpłynęły dwie skargi dotyczące zagadnień objętych niniejszą kontrolą:

- adopcji psa z przytuliska i kota z azylu, w szczególności działalności adopcyjnej wolontariuszy oraz przetwarzania danych osobowych przez ww. (w 2019 r.),
- lokalizacji przytuliska (odległości od najbliższych zabudowań) i uciążliwości związanych ze zwiększającą się liczbą psów (w 2021 r.).

W każdym przypadku Urząd w odpowiedzi na wskazaną skargę pisemnie informował o sposobie ich załatwienia.

²¹ Zgodnie z powołanym przepisem: burmistrz co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie raport o stanie gminy, który obejmuje podsumowanie jego działalności w roku poprzednim, w tym w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy oraz budżetu obywatelskiego, natomiast na mocy art. 28aa ust. 3 powołanej ustawy, rada gminy może określić w drodze uchwały szczegółowe wymogi dotyczące raportu.

²² Rada nie podejmowała uchwał dotyczących szczegółowych wymogów co do treści Raportu.

²³ Dz.U. z 2023 r., poz. 2119.

W 2021 r. do Urzędu wpłynął również wniosek, o zakup karmy dla kotów oraz wniosek o umieszczenie (rozstawienie) w mieście misek z wodą dla kotów, a w odpowiedzi Urząd poinformował wnioskodawców o konieczności złożenia deklaracji dotyczącej chęci sprawowania funkcji Społecznego Opiekuna Kotów (obowiązek wynikający z Programu), a także wystosował informacje o miejscach, w których takie miski zostały umieszczone.

Ponadto w 2023 r. radna zwróciła się do Burmistrza z wnioskiem o udzielenie informacji w sprawie realizacji Programu w zakresie procedury adopcyjnej kota z azylu, ilości wydanej karmy dla kotów wolno żyjących oraz przesunięcia 10 tys. zł na kastrację / sterylizację kotów właścicielskich - informacja taka została udzielona, ponadto w 2023 r. wykonano 49 zabiegów kastracji / sterylizacji kotów właścicielskich (wydatek 9.900 zł).

(akta kontroli str. 160-189, 425-426, 460-461)

Programy

1.3. W latach 2019-2023 organy Gminy (Burmistrz, Rada) wypełniając obowiązek zapobiegania bezdomności zwierząt i zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom corocznie przygotowywały i podejmowały uchwały w sprawie Programów²⁴.

Burmistrz zapewnił terminowe przyjęcie ww. Programów, uchwalanych na okres roku kalendarzowego, które każdorazowo weszły w życie w kwietniu danego roku²⁵, tj. zgodnie z art. 11a ust. 1 i 6 uo oraz z art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych²⁶.

Projekty Programów na lata 2019-2024, stosowanie do przepisów art. 11a ust. 7 pkt 1 ustawy o ochronie zwierząt przesyłane były do zaopiniowania Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Dębicy²⁷, który w skierowanych do Urzędu opiniach zwracał uwagę na fakt, iż przytulisko nie jest schroniskiem, które jest podmiotem zatwierdzonym i nadzorowanym przez powiatowego lekarza weterynarii. W przypadku trzech z nich nastąpiło to w terminie określonym w ww. przepisie (do dnia 1 lutego), w pozostałych - z jego uchybieniem. Projekty Programów nie były przekazywane do zaopiniowania:

- organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działającym na obszarze gminy
- dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich, działającym na obszarze gminy.

---

²⁴ Uchwała Rady Miejskiej w Dębicy:

- Nr VII/42/2019 w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2019 roku” (Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2019 r. poz. 1778),
- Nr XXII/180/2020 w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2020 roku” (Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2020 r. poz. 1506),
- Nr XLI/301/2021 w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2021 roku” (Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2021 r. poz. 1492),
- Nr LVII/426/2022 z 30.03.2022 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2022 roku” (Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2022 r. poz. 1732),
- Nr LXXV/553/2023 w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2023 roku” (Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2023 r. poz. 1791).

Uchwały weszły w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego, tj. na 2019 r. – 4.04.2019 r., na 2020 r. – 3.04.2020 r., na 2021 r. – 30.04.2021 r., na 2022 r. – 29.04.2023 r. i na 2023 r. – 13.04.2023 r.

Na dzień zakończenia kontroli tj. 10 maja 2024 r. uchwała Rady Miejskiej w Dębicy Nr XC/702/2024 z dnia 27.03.2024 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2024 roku” oczekiwała na publikację, opublikowana w Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2024 r. poz. 2524.

²⁵ Tj. na 2019 r. – 4.04.2019 r., na 2020 r. – 3.04.2020 r., na 2021 r. – 30.04.2021 r., na 2022 r. – 29.04.2023 r. i na 2023 r. – 13.04.2023 r.

²⁶ Dz.U. z 2019 r. poz. 1461. Zgodnie z art. 4 ust. 1 tej ustawy akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.

²⁷ Programy te zostały wysłane w dniach: 29 stycznia 2019 r., 13 lutego 2020 r., 29 stycznia 2021 r., 2 lutego 2022 r., 7 lutego 2023 r. i 18 stycznia 2024 r.,

Opis nieprawidłowości dotyczący opiniowania Programów w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 1.

(akta kontroli str. 13-14, 36-52, 225-226, 403, 525-553)

Programy oprócz kwestii dotyczących zapewnienia opieki nad bezdomnymi zwierzętami obejmowały również zagadnienia związane z opieką nad wolno żyjącymi kotami oraz odławianiem zwierząt, poszukiwaniem właścicieli dla bezdomnych zwierząt, usypianiem ślepych miotów, zapewnieniem całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt oraz miejsca dla zwierząt gospodarskich.

Wskazane w kolejnych Programach obowiązujących w latach 2019-2023 zakresy realizacji zadań, podmioty je wykonujące, sposób realizacji zadań, co do zasady nie ulegały zmianie. Wyjątek stanowiły następujące zagadnienia:

- wśród realizatorów działań, którzy mieli wzajemnie współpracować, tj. komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Dębicy (Wydziału Infrastruktury Miejskiej i Inwestycji²⁸, Straży Miejskiej), Przyluliska dla bezdomnych zwierząt²⁹ prowadzonego przez Zakład Usług Miejskich Sp. z o. o.³⁰, zakładu leczniczego dla zwierząt - przez Spółkę Usług Weterynaryjnych SUVET³¹ (ww. działające w oparciu o umowę zawartą z Gminą) i organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, od 2020 r. wskazano wykonawcę opieki nad bezdomnymi kotami,
- umieszczenie i utrzymanie bezdomnych zwierząt w przylulisku dla bezdomnych zwierząt w Dębicy prowadzonym przez ZUM, wg Programu na 2019 r. - przy ul. Ratuszowej 12, później (Programy na 2020-2023) przy ul. Wielopolskiej 207 A;
- od 2020 r. wskazano realizatora odławiania zwierząt dzikich (wolno żyjących) – ZUM, wcześniej Program nie zawierał informacji w tym zakresie,
- od 2022 r. w ramach opieki nad kotami wolno żyjącymi doprecyzowano, że zabiegi sterylizacji i kastracji obejmują te koty, a od 2023 r. – że wyłącznie ich dotyczy tryb postępowania przy kierowaniu na ww. zabiegi, wcześniej w tym zakresie odwoływano się wyłącznie do kotów bezdomnych (szerzej w pkt 1.4).

Ponadto w Programie na 2024 r. w porównaniu do obowiązującego w 2023 r. ujęto:

- nowe zadanie „edukacja mieszkańców Gminy Miasta Dębica w zakresie opieki nad zwierzętami oraz humanitarnego traktowania zwierząt”,
- jako realizatora schronisko miejskie „Schronisko dla bezdomnych psów” zlokalizowane przy ul. Wielopolskiej 207 A w Dębicy prowadzone przez ZUM, wcześniej „Przylulisko dla bezdomnych zwierząt” – wynikało to z faktu, iż w dniu 25.10.2023 r. Gmina otrzymała Weterynaryjny Numer Identyfikacyjny (WNI) dla prowadzonego schroniska³²,
- uzupełniono o adres osoby sprawującej opiekę nad kotami, wskazując, że jest to opieka nad kotami wolno żyjącymi na terenie Gminy Miasta Dębica, wcześniej: koty bezdomne,
- uzupełniono, że *w przypadku zgłoszenia zdarzenia z udziałem zwierzęcia innego niż gospodarskie lub domowe Policja z właściwo miejscowym kotem łowieckim i w porozumieniu z lekarzem weterynarii oraz Urzędem Miasta Dębica podejmują niezbędne działania w celu pomocy zwierzęciu i likwidacji zdarzenia*,

²⁸ Dalej IM.

²⁹ Zlokalizowane w Dębicy przy ul. Wielopolskiej 207 A.

³⁰ Zakład Usług Miejskich Sp. z o. o., ul. Ratuszowa 12, Dębica, KRS 0000297564, dalej Zakład, ZUM.

³¹ Spółka cywilna, ul. Wielopolska 11, 39 - 200 Dębica, NIP 8720004102.

³² Nr WNI 18033404, zgodnie z rejestrem podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną; prowadzący Gmina Miasta Dębica 39-200 Dębica, ul. Ratuszowa 2, decyzja nr 265/2023 z 2023-10-25, PIW.CHZ.531.1.49.1.265.2023, miejsce prowadzenia działalności 39-200 Dębica, ul. Wielopolska 207A, data wpisu do rejestru 2023-10-25.

- wskazano, że w przypadku wykonywania zabiegów sterylizacji lub kastracji bezdomnych zwierząt oraz elektronicznego oznakowania - każdy pies otrzyma chip, którego numer wraz z danymi właściciela zostanie wpisany do ogólnopolskiej bazy danych, wcześniej do Miejskiej Bazy Danych.

(akta kontroli str. 13-14, 36-52)

Miasto corocznie w okresie objętym kontrolą zawierało umowy zlecenia w przedmiocie opieki nad zwierzętami z:

Zakładem Usług Miejskich Sp. z o. o. na:

- wyłapywanie bezdomnych kotów, psów oraz innych zwierząt bezdomnych i zwierząt wolno żyjących (dzikich) z terenu Miasta i ich transport odpowiednio do: weterynarza celem sprawdzenia stanu zdrowia kotów, a przebadanych do azylu „Brzozowe Ranczo” położonego przy ul. Wielopolskiej 207A, Dębica (koty), do przytuliska / schroniska, prowadzonego w ww. lokalizacji (psy) bądź do wskazanego miejsca na terenie Miasta Dębica (pozostałe zwierzęta)³³,
- utrzymanie tymczasowego „Przytuliska dla bezdomnych psów” w Dębicy, a od 2024 r. w sprawie utrzymania „Schroniska dla bezdomnych psów” w Dębicy, przebywających na terenie „Brzozowego Rancza”, przy ul. Wielopolskiej 207A w Dębicy (dalej: przytulisko / schronisko)³⁴,

(akta kontroli str. 53-74, 121-142, 456-459)

osobą fizyczną wskazaną w Programach na:

- sprawowanie opieki nad bezdomnymi kotami oraz innymi zwierzętami wymagającymi opieki, przebywającymi na terenie „Brzozowego Rancza”, położonego przy ul. Wielopolskiej 207A w Dębicy³⁵,

(akta kontroli str. 75-94, 427)

lekarzami weterynarii (wspólnikami Spółki Usług Weterynaryjnych SUVET s.c.) na:

- obsługę weterynaryjną przytulisk / schroniska (także kotów) oraz zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt³⁶,
- wykonanie zabiegów kastracji / sterylizacji kotów właścicielskich w 2023 r.³⁷.

(akta kontroli str. 95-120)

Miasto zawarło również umowy:

- „dzierżawy” z ww. osobą fizyczną sprawującą opiekę nad bezdomnymi kotami („wydzierżawiającym”), która nieodpłatnie, na czas nieokreślony, „przekazała w dzierżawę powierzchnię 200 m² stanowiącą część działki położonej przy ul. Wielopolskiej”³⁸, celem ustawienia kopców dla psów; Miasto nie zabezpieczyło należycie własnych interesów w tej umowie – szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 10;
- zlecenia w przedmiocie odbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych sztuk zwierząt dzikich i bezdomnych, z przedsiębiorcą posiadającym stosowne pozwolenie i infrastrukturę konieczną do wykonywania ww. czynności dot. UPPZ³⁹

(akta kontroli str. 53, 142-155)

³³ Dalej: umowa w sprawie wyłapywania.

³⁴ Dalej: umowa w sprawie przytuliska, umowa w sprawie schroniska.

³⁵ Dalej: umowa w sprawie opieki nad kotami.

³⁶ Dalej: umowa w sprawie obsługi weterynaryjnej.

³⁷ W dniu 30.10.2023 r. zawarto aneks do umowy IMI/6/2023 z dnia 3.01.2023 r. w sprawie obsługi weterynaryjnej. Ponadto uchwałą nr LXXX/577/2023 Rady Miejskiej w Dębicy z dnia 27 września 2023 r. w sprawie zmiany budżetu Miasta Dębica na 2023 r. zwiększono wydatki w rozdz. 90013.

³⁸ Dz. nr 1201, obr. 6 Dębica (o powierzchni 0,67 ha, identyfikator działki 180301_1.0006.1201).

³⁹ Uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego.

W Urzędzie zadania z zakresu, opieki nad zwierzętami przypisano pracownikowi IM⁴⁰. Straż Miejska przyjmowała m.in. zgłoszenia dotyczące zwierząt, w tym złego traktowania, bądź konieczności wyłapania bezdomnych zwierząt⁴¹.

(akta kontroli str. 156-159)

Tym samym w Programach ujęto wszystkie zadania obligatoryjne, o których mowa w art. 11a ust. 2 uoz, jednak określony w Programach sposób ich realizacji nie zawsze był właściwy, w szczególności:

- w ramach zadania zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt (art. 11a ust. 2 pkt 1 uoz) wskazano „tymczasowe przytulisko dla bezdomnych zwierząt”, nieposiadające nr WNI i nieobjęte nadzorem weterynaryjnym (programy na lata 2019-2023), dopiero w Programie na 2024 r. ujęto legalnie działające schronisko, jednak dotyczy to tylko psów, nie zapewniono opieki bezdomnym kotom w takim schronisku;
- w Programach wskazano, że w przypadku wykonywania zabiegów sterylizacji lub kastracji bezdomnych zwierząt oraz elektronicznego oznakowania - każdy pies otrzyma chip, którego numer wraz z danymi właściciela zostanie wpisany do Miejskiej Bazy Danych, natomiast nie określono realizatora tego zadania (prowadzącego Bazę),
- w ramach zadania poszukiwania właścicieli dla bezdomnych zwierząt (art. 11a ust. 2 pkt 5 uoz) wskazano *podjęcie działań w celu odzyskania poprzednich właścicieli lub poszukania nowych właścicieli dla zwierząt bezdomnych, przebywających tymczasowo pod opieką Miasta Dębica*, oraz realizatora ZUM, prowadzącego przytulisko/schronisko dla bezdomnych psów, nie wskazano realizatora w przypadku bezdomnych kotów,
- Program na 2019 r. nie wskazywał wykonawcy odławiania zwierząt dzikich (wolno żyjących), kolejne Programy wskazywały ZUM, który w całym okresie objętym kontrolą wykonywał ww. zadanie.

Opis nieprawidłowości w zakresie Programów w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 2 i 4.

(akta kontroli str. 55 -159, 421, 456-459)

W każdym Programie wskazano wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację, która z roku na rok wzrastała - z 135.000 zł w 2019 r. do 163.710,40 zł w 2023 r. (o 21,3% w relacji do 2019 r.). W Programie uchwalonym na 2024 r. przyjęto środki w wysokości 233.028,20 zł, tj. o 42,3% więcej niż w roku poprzednim⁴².

Ww. kwoty zostały rozdysponowane pomiędzy trzy podmioty, które miały realizować:

- utrzymanie przytuliska / schroniska dla bezdomnych psów wraz z wyłapywaniem bezdomnych zwierząt (ZUM),
- zadania z zakresu opieki nad bezdomnymi kotami, od 2024 r. – kotami wolno żyjącymi,
- obsługę weterynaryjną przytuliska / schroniska oraz całodobową opiekę weterynaryjną w przypadku zdarzeń drogowych (Spółka Usług Weterynaryjnych SUVET s.c.).

W Programach na lata 2019-2023 nie wskazano wysokości środków na opiekę nad kotami wolno żyjącymi, na 2024 r. – nad kotami bezdomnymi. Opis nieprawidłowości w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 4.

(akta kontroli str. 36-52, 225-226, 403)

⁴⁰ Pracownik ten miał w zakresie obowiązków zapisane, iż zobowiązany jest znać i stosować ustawę o ochronie zwierząt.

⁴¹ Informacje o złym traktowaniu zwierząt po kontroli strażników nie potwierdziły się (poza jedną z 4.07.2023 r. przekazaną Policji). Informacje o konieczności wyłapania bezdomnych zwierząt Straż przekazywała do ZUM (w kolejnych latach objętych kontrolą: 221, 188, 183, 204, 157 informacji).

⁴² Wysokość środków finansowych na 2019 r. – 135.000 zł, na 2020 r. – 154.082 zł, na 2021 r. – 161.476 zł, na 2022 r. – 150.902,80 zł, w 2023 r. – 163.710,40 zł, w 2024 r. – 233 028,20 zł.

Programy nie zawierały innych elementów zapobiegających niekontrolowanemu rozmnażaniu się zwierząt, w szczególności, nie przewidywały prowadzenia nieodpłatnych akcji sterylizacji/kastracji, znakowania zwierząt właścicielskich, współpracy z organizacjami społecznymi, ani też wskazówek dotyczących działalności edukacyjno-popularyzatorskiej. Programy nie przewidywały również zachęt w postaci pokrywania kosztów szczepień, a także ewentualnego dostarczenia budy lub legowiska osobom adoptującym bezdomne zwierzęta.

W żadnym z Programów nie przyjęto planów znakowania zwierząt w gminie, czy też sterylizacji, kastracji zwierząt (właścicielskich), o których mowa w art. 11a ust. 3 i 3a ustawy o ochronie zwierząt (zadania fakultatywne). Nieprzyjęcie w Programach ww. planów Burmistrz uzasadnił tym, że *nie są to obligatoryjne elementy Programów*.

Natomiast w 2023 r. wykonywano zabiegi kastracji / sterylizacji kotów właścicielskich (wydatek 9.990 zł)⁴³. Pomimo faktycznej realizacji sterylizacji i kastracji zwierząt w gminie (zadanie z art. 11a ust. 3a uoz), w Programie na 2023 r. nie dokonano zmiany uwzględniającej plan kastracji lub sterylizacji kotów właścicielskich, wysokości środków finansowych i sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na jego realizację. Opis nieprawidłowości w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 5.

(akta kontroli str. 36-52, 115-116)

W żadnym z Programów nie określono, czy działania w zakresie wyłapywania zwierząt na terenie Miasta będą miały charakter stały lub okresowy, czym naruszono § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt⁴⁴ - opis nieprawidłowości w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 6.

(akta kontroli str. 36-52, 240-242, 247-249)

W Mieście nie określono również mierników realizacji zadań określonych w Programie (na poziomie produktów i rezultatów), o których mowa w Komunikacie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁴⁵ - szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 11.

(akta kontroli str. 205-206, 396-402)

1.4. Każdy z uchwalonych Programów na lata 2019-2023 zawierał postanowienia dotyczące kotów:

- bezdomnych – sprawowanie opieki na terenie „Brzozowego Rancza” w Dębicy przy ul. Wielopolskiej 207 A, przez osobę fizyczną,
- wolno żyjących - zakładał ich dokarmianie (zakup i wydawanie karmy społecznym opiekunom tych kotów), współpracę ze społecznymi opiekunami tych kotów w zakresie przeciwdziałania bezdomności oraz zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych (dotyczy to wszystkich zwierząt). W Programach uchwalonych od 2022 r. uzupełniono, że opieka nad kotami wolno żyjącymi obejmuje zabiegi sterylizacji i kastracji, a od 2023 r. – że to wyłącznie kotów wolno żyjących dotyczy tryb postępowania przy kierowaniu na ww. zabiegi (uzyskanie skierowania na zabieg), wcześniej w tym zakresie (skierowanie) odwoływano się wyłącznie do kotów bezdomnych.

Z treści Programu na 2023 r. i 2024 r. wynika jednak, że nadal istnieje wewnętrzna sprzeczność w tych uchwałach, bowiem wskazano, że opieka nad wolno żyjącymi kotami realizowana jest poprzez wykonanie sterylizacji i kastracji bezdomnych kotów. W Programach na lata 2019-2023 nie przewidziano żadnych środków finansowych na koty wolno żyjące, w Programie na 2024 r. - żadnych środków na zapewnienie

⁴³ W dniu 30.10.2023 r. zawarto aneks do umowy IMI/6/2023 z dnia 3.01.2023 r. w sprawie obsługi weterynaryjnej. Ponadto uchwałą nr LXXX/577/2023 Rady Miejskiej w Dębicy z dnia 27 września 2023 r. w sprawie zmiany budżetu Miasta Dębica na 2023 r. zwiększono wydatki w rozdz. 90013.

⁴⁴ Dz. U. z 1998 r., Nr 116, poz. 753.

⁴⁵ Dz. Urz. MF z 2009 r., Nr 15, poz. 84.

opieki nad bezdomnymi kotami (miejsce w schronisku). Powierzenie osobie fizycznej zadania polegającego na:

- *sprawowaniu opieki nad bezdomnymi kotami na terenie „Brzozowego Rancza” w Dębicy przy ul. Wielopolskiej 207 A (w Programach na lata 2019-2023),*
- *zastąpiono sprawowaniem opieki nad kotami wolno żyjącymi na terenie Gminy Miasta Dębica (w Programie na 2024 r.).*

Szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 3 i 4.

(akta kontroli str. 37-52)

Zezwolenia

1.5. Gmina nie podejmowała uchwał, o których mowa w art. 7 ust. 3 w zw. z art. 7 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt (kwestia ta została opisana w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości, pkt 7).

(akta kontroli str. 392-395)

Umowy w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt

1.6. Zadania z zakresu wyłapywania bezdomnych kotów, psów oraz innych zwierząt z terenu miasta Dębica, powierzone zostały podmiotowi, który został wskazany w Programie (Zakładowi⁴⁶). Podmiot ten przez cały okres objęty kontrolą realizował na rzecz Gminy wskazane usługi. Zgodnie z umowami obowiązującymi w tym okresie Zakład zobowiązał się do:

- podjęcia czynności wyłapywania bezdomnych psów z terenu Miasta Dębica na skutek zgłoszenia Zamawiającego lub Straży Miejskiej w terminie 30 minut od zgłoszenia,
- transportu wyłapanych psów do przytuliska / w 2024 r. schroniska, położonego przy Wielopolskiej 207 A,
- wyłapywania bezdomnych kotów,
- wyłapywania innych zwierząt bezdomnych (z wyłączeniem psów) oraz zwierząt wolno żyjących (dzikich) i transport w miejsce zlokalizowane na terenie Miasta Dębica wskazane przez Miasto,
- transportu wyłapanych kotów do weterynarza, z którym zamawiający ma podpisaną umowę na usługę weterynaryjną, w celu sprawdzenia zdrowia,
- transportu przebadanych bezdomnych kotów do azylu Brzozowe Ranczo położonego przy Wielopolskiej 207 A.

Ponadto w umowach wskazano, iż wyłapywanie psów będzie się odbywać zgodnie z obowiązującym prawem: ustawą o ochronie zwierząt.

Umowy nie zawierały wszystkich wymaganych prawem postanowień, tj.:

- 1) wskazania urządzeń i środków, przy których pomocy zwierzęta będą wyłapywane,
- 2) określenia środków do przewozu zwierząt⁴⁷,
- 3) zapewnienia, w razie potrzeby, pomocy lekarsko-weterynaryjnej – w umowach odwoływano się do transportu zwierząt do weterynarza, a nie uregulowano kwestii udzielenia pomocy lekarsko-weterynaryjnej w razie potrzeby, na miejscu.

⁴⁶ Umowy w sprawie realizacji wskazanego zadania zostały zawarte w dniach: 2 stycznia 2019 r., 2 stycznia 2020 r., 4 stycznia 2021 r., 3 stycznia 2022 r., 3 stycznia 2023 r. i 2 stycznia 2024 r.

⁴⁷ Zasady postępowania w zakresie transportu zwierząt kłopotliwych, w tym warunki dla środków transportu, są określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającym dyrektywę 609/1986/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz.Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1/2005”.

Kwestia stwierdzonych nieprawidłowości w umowie została opisana w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości, pkt 8.

W ww. umowach zamieszczono postanowienia dotyczące kar umownych w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy:

- 2.000 zł, w razie wypowiedzenia umowy przez Gminę, jeżeli ZUM narusza ciężące na nim obowiązki wynikające z umowy lub powszechnie obowiązujących przepisów prawa (2019-2023),
- 5% ogólnej wartości umowy (ta nie została wskazana w umowie) w przypadku rażącego zaniedbania obowiązków umowy, w wyniku którego nastąpiło zagrożenie bezpieczeństwa zwierząt (2019-2020).

W umowach tych w kwestii rozliczeń wskazano, iż będą one następować w cyklach miesięcznych, na podstawie faktury, w oparciu o miesięczne zestawienie ilości wyłapanych zwierząt oraz umowną stawkę jednostkową⁴⁸. Od 2022 r. ustalono, że wynagrodzenie brutto za cały okres obowiązywania umowy nie może przekroczyć określonej wielkości: w 2022 r. – 22.000 zł (po aneksowaniu 52.500 zł), w 2023 r. – początkowo 20.900 zł, po zmianach (trzy aneksy) 34.480 zł, w 2024 r. – 43.000 zł. W latach 2019-2021 nie ustalono takich limitów.

(akta kontroli str. 121-141, 392-395, 460-473)

Umowy na prowadzenie przytuliska / schroniska

1.7.1 Gmina otrzymała Weterynaryjny Numer Identyfikacyjny dla prowadzonego schroniska w dniu 25 października 2023 r. – 18033404⁴⁹ - zgodnie z decyzją w tej sprawie podmiotem prowadzącym schronisko jest Miasto, a jako miejsce prowadzenia działalności wskazano Dębicę, ul. Wielopolska 207A (nieruchomość niestanowiącą własności Gminy, której częścią władza w oparciu o tytuł zależny) – szerzej w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 2, 3 i 9.

Natomiast na podstawie umów w sprawie *utrzymania tymczasowego przytuliska dla bezdomnych psów* (w okresie od 2019 do 2023 r.), a od 2024 r. w sprawie *utrzymania schroniska dla bezdomnych psów*, zadania z zakresu opieki nad psami powierzono Zakładowi. ZUM, według umów zawartych w latach 2019-2023 zobowiązał się do:

- a) przechowywania wyłapanych psów w przytulisku „Przytulisku dla bezdomnych psów”, zlokalizowanym na Brzozowym Ranczu przy ul. Wielopolskiej 207A,
- b) karmienia psów,
- c) utrzymania higieny przytuliska,
- d) współpracy z lekarzem weterynarii odpowiedzialnym za obsługę weterynaryjną przedmiotowego przytuliska,
- e) przetrzymywania psów zgodnie z obowiązującym prawem: ustawą o ochronie zwierząt,
- f) umożliwienia przebywania na jego terenie wolontariuszom posiadającym porozumienie o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych zawartych z Gminą Miasta Dębica, tj. soboty oraz pozostałe dni wolne od pracy, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu,
- g) prowadzenia ewidencji psów adoptowanych na podstawie umów adopcyjnych oraz informowanie Miasta o dokonanej adopcji bezpośrednio po podpisaniu umowy.

Umowy na lata 2019 - 2023 zawierane były na tych samych warunkach (według tego samego wzoru), a w 2021 r. zakres umowy uzupełniono o zmianę formy przedkładania (przekazywania) faktury za realizowane usługi.

⁴⁸ W 2019 r. - 202,95 zł brutto, w 2020 r. - 222,63 zł brutto, w 2021 r. - 222,63 zł brutto, w 2022 r. - 255,84 zł brutto, w 2023 r. - 293,97 zł brutto, w 2024 r. 352,76 zł brutto.

⁴⁹ Nr WNI 18033404, zgodnie z rejestrem podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną; prowadzący Gmina Miasta Dębica 39-200 Dębica, ul. Ratuszowa 2, decyzja nr 265/2023 z 2023-10-25, PIW.CHZ.531.1.49.1.265.2023, miejsce prowadzenia działalności 39-200 Dębica, ul. Wielopolska 207A, data wpisu do rejestru 2023-10-25.

Od 2024 r. ZUM na podstawie umowy w sprawie *utrzymania schroniska dla bezdomnych psów*, zobowiązał się (poza czynnościami wskazanymi powyżej) do:

- a) umożliwienia wstępu odwiedzającym schronisko od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 – 14.30,
- b) dokonywania bezpłatnego zwrotu psów umieszczonych w schronisku w wyniku ich złapania właścicielom po udokumentowaniu przez nich swoich praw właścicielskich do zwierzęcia w ciągu 14 dni od złapania (po w tym czasie psy mogą być przeznaczone do adopcji). W przypadku notorycznego odławiania psów, których właściciele nie sprawują prawidłowo opieki, schronisko jest zobowiązane każdorazowo powiadamiać policję,
- c) objęcia bezdomnych zwierząt właściwą i kompleksową opieką, z poszanowaniem zasad humanitaryzmu i godności i zapewnienie ich właściwego traktowania, w szczególności polegającą na: zapewnieniu psom pomieszczeń lub boksów z utwardzoną powierzchnią (z legowiskiem) o odpowiedniej powierzchni (zgodnej z aktualnie obowiązującymi przepisami) przypadającą na określoną liczbę zwierząt, tak aby mogły swobodnie się poruszać i realizować swoje właściwe zachowania (chroniących je przed zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, systematycznie sprzątaniu boksów i wybiegów, zapewnieniu bezpieczeństwa psom, poprzez zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń zarówno przed ich ucieczką, jak i przypadkowym okaleczeniem,

W umowie z 2024 r. wskazano, że Zakład spełnia wszelkie wymogi nałożone przez niego przepisy prawa, niezbędne do wykonywania usługi będącej przedmiotem umowy.

W umowach w sprawie utrzymywania przytuliska (2019-2013) brak było postanowień dotyczących obligatoryjnej kastracji/sterylizacji zwierząt i ich znakowania oraz odpowiedzialności za ich wykonanie, niemniej postanowienia w tym zakresie znajdowały się w Programach, a od 2023 r. zagadnienia te zostały uszczegółowione rozporządzeniu w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt. Zakres obsługi weterynaryjnej został uregulowany w umowach w sprawie obsługi weterynaryjnej (opis poniżej w pkt 1.7.3). W umowach w sprawie utrzymywania przytuliska/schroniska nie zamieszczono postanowień regulujących zasady i określających odpowiedzialność ZUM za:

- informowanie o wyłapanych/przyjętych zwierzętach, takie działania jednak ZUM prowadził w odniesieniu do psów,
- zwrot zwierzęcia właścicielowi (lata 2019-2023), w sytuacji gdy właścicielom zwrócono w 2020 r. - 47%, w 2021 r. - 49%, w 2022 r. - 71%, w 2023 r. - 68% przyjętych psów; takie postanowienia wprowadzono w 2024 r.⁵⁰;
- skuteczność działań adopcyjnych - nie zamieszczono mechanizmów motywujących do działań adopcyjnych (adopcje stanowiły w 2020 r. – 62%, w 2021 r. – 36%, w 2022 r. – 43%, w 2023 r. – 30% przyjętych psów⁵¹).

a także zapewniających Gminie prawo kontroli (2019-2023). W umowie z 2024 r. Gmina zapewniła sobie prawo pełnej kontroli (prawo wejścia na teren schroniska, w celu kontroli zgodności realizacji usługi z zapisami umowy, żądania wszelkiej dokumentacji dotyczącej realizacji umowy) oraz możliwość zabrania zwierząt ze schroniska i obciążenia ZUM kosztami ich leczenia i utrzymania. Szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 9.

⁵⁰ Według wyjaśnień Burmistrza, Gmina nie ma wpływu na uzyskiwany wskaźnik zwrotów zwierząt.

⁵¹ Wskaźnik adopcji liczony jako stosunek liczby zwierząt wydanych do adopcji do zwierząt przyjętych do przytuliska (tzw. napływu).

Wskaźnik liczby zwierząt wydanych do adopcji i odebranych ze schronisk przez swoich dotychczasowych właścicieli do liczby zwierząt przebywających w przytulisku (stan na koniec roku poprzedniego i napływ zwierząt w danym roku) wynosił: w 2020 r. – 89%, w 2021 r. – 79%, w 2022 r. – 81%, w 2023 – 81%.

W ww. umowach zamieszczono postanowienia dotyczące kar umownych w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy:

- 2.000 zł, w razie wypowiedzenia umowy przez Gminę, jeżeli ZUM narusza ciążące na nim obowiązki wynikające z umowy lub powszechnie obowiązujących przepisów prawa (2019-2023),
- 5% ogólnej wartości umowy w przypadku rażącego zaniedbania obowiązków umowy, w wyniku którego nastąpiło zagrożenie bezpieczeństwa zwierząt (2022, 2023, w pozostałych latach 2019-2021 nie została wskazana w umowie).

Umowy w sprawie utrzymania przytuliska/schroniska przewidywały wynagrodzenie za każdy dzień pobytu psa⁵². W umowach tych w kwestii rozliczeń wskazano, iż będą one następować w cyklach miesięcznych, na podstawie faktury wystawionej w oparciu o prowadzoną ewidencję zwierząt, do faktury musi zostać dołączone miesięczne zestawienie ilości przetrzymywanych psów i psów, które uwały, wynagrodzenie zostanie ustalone jako iloczyn dziennej stawki utrzymania jednego psa oraz ilości psów przetrzymywanych w danym miesiącu.

Od 2022 r. ustalono, że wynagrodzenie brutto za cały okres obowiązywania umowy nie może przekroczyć określonej wielkości: w 2022 r. – 35.000 zł (56.500 po aneksowaniu), w 2023 r. – początkowo 51.000 zł, po zmianach (dwa aneksy) 75.890 zł, w 2024 r. – 70.000 zł. W latach 2019-2021 nie ustalono takich limitów.

(akta kontroli str. 460-472)

1.7.2. W latach 2019-2023 Miasto co roku zawierało umowę z osobą fizyczną w sprawie sprawowania opieki nad bezdomnymi kotami oraz innymi zwierzętami wymagającymi opieki (poza psami). W umowach tych wynagrodzenie ustalane było w sposób ryczałtowy (miesięczny ryczałt za realizację usługi)⁵³ i obejmowało: przyjmowanie bezdomnych kotów oraz innych zwierząt wymagających opieki, zakup karmy i karmienie ww., powierzenie zwierząt pod opiekę lekarza weterynarii, z którym Gmina miała zawartą umowę, zgłaszanie mu zgonu każdego kota, prowadzenie książki wizyt weterynaryjnych, a także prowadzenie rejestru kotów przebywających na terenie „Brzozowego Rancza” w Dębicy przy ul. Wielopolskiej 207 A. Ww. działalność została powierzona osobie, która nie prowadziła nadzorowanej działalności schroniska dla zwierząt (nie posiada WNI). Natomiast Miasto zobowiązało się finansować leczenie, zabiegi sterylizacji i kastracji bezdomnych kotów, szczepień przeciwko wściekliznie i w razie konieczności przeciwko chorobom zakaźnym, zapewnienie badania weterynaryjnego bezdomnych kotów przed ich oddaniem na teren „Brzozowego Rancza” (opis poniżej w pkt 1.7.3).

W ww. umowach zamieszczono postanowienia dotyczące kar umownych w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy (katalog okoliczności i wysokość kar w umowie takie same jak w przypadku umów z ZUM).

W umowach w sprawie opieki nad bezdomnymi kotami oraz innymi zwierzętami wymagającymi opieki nie zamieszczono postanowień regulujących zasady i określających odpowiedzialność tej osoby za:

- kastrację / sterylizację kotów bezdomnych, ich znakowanie i odpowiedzialność za zgłoszenie wykonania tych zabiegów (zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 4 uoz sterylizacja

⁵² W 2019 r. 7,00 zł netto, 8,61 zł brutto, w 2020 r. – 9,47 zł brutto, w 2021 r. – 7,70 zł netto, 9,47 zł brutto, w 2022 r. – 10,95 zł, w 2023 r. – 12,60 zł, w 2024 r. – 15,13 zł brutto.

⁵³ W 2019 r. 2.666,60 zł brutto na miesiąc, nie więcej niż 186 godzin miesięcznie, nie więcej niż 32.000 zł rocznie.

W 2020 r. 3.100 zł brutto na miesiąc, nie więcej niż 180 godzin miesięcznie, nie więcej niż 31.000 zł rocznie (do 30.10.2020 r.).

W 2021 r. 3.160 zł brutto na miesiąc, nie więcej niż 180 godzin miesięcznie, nie więcej niż 37.920 zł rocznie.

W 2022 r. 3.410 zł brutto na miesiąc, nie więcej niż 172 godziny miesięcznie, nie więcej niż 40.920 zł rocznie.

W 2023 r.: 3.921 zł brutto na miesiąc (od 1.01.2023 r. do 30.06.2023 r.), 4.042 zł brutto na miesiąc (od 1.07.2023 r. do 30.12.2023 r.), nie więcej niż 172 godziny miesięcznie i nie więcej niż 47.781,60 zł rocznie.

W 2024 r. 4.833,20 zł brutto na miesiąc, nie więcej niż 172 godziny miesięcznie, nie więcej niż 53.162,20 zł rocznie.

albo kastracja zwierząt jest obowiązkowa w schroniskach dla zwierząt, od 2023 r. zagadnienia te zostały uszczegółowione rozporządzeniem w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt, jednak ww. działalność nie została zgłoszona jako działalność schroniska),

- informowania o przyjętych zwierzętach,
- zwrotu zwierzęcia właścicielowi, zleceniobiorca nie przekazywał do Urzędu żadnych informacji nt. zwrotów kotów właścicielom;
- skuteczności działań adopcyjnych - nie zamieszczono mechanizmów motywujących do działań adopcyjnych, zleceniobiorca nie przekazywał do Urzędu żadnych informacji nt. adopcji kotów;

a także zapewniających Gminie prawo kontroli. Szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 9.

Miasto zawarło „umowę dzierżawy” z osobą fizyczną („wyzierżawiającym”), która nieodpłatnie, na czas nieokreślony, „przekazała w dzierżawę powierzchnię 200 m² stanowiącą część działki położonej przy ul. Wielopolskiej”⁵⁴, celem ustawienia kojców dla psów; Miasto nie zabezpieczyło należycie własnych interesów w tej umowie – szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 10.

(akta kontroli str. 53, 473)

1.7.3. Gmina zawarła odrębne umowy w sprawie obsługi weterynaryjnej z lekarzem weterynarii na obsługę przytulisk dla bezdomnych zwierząt⁵⁵ obejmującą psy i koty:

- badanie zwierząt nowoprzybyłych (w latach 2019-2022: 140, w 2023 r.: 120),
- szczepienie kotów i psów przeciwko chorobom zakaźnym (w latach 2019-2022: 150, w 2023 r.: 140),
- szczepienie przeciwko wściekliznie (w latach 2019-2022 po: 70, w 2023 r.: 40),
- zwalczanie pasożytów zewnętrznych i wewnętrznych (w latach 2019-2022 po: 300, w 2023 r.: 250),
- sterylizacja suk i kotek wraz z opieką (w latach 2019-2022: po 40, w 2023 r.: 35),
- kastracja psów i kotów wraz z opieką (w latach 2019-2022: po 40, w 2023 r.: 35),
- czipowanie (w latach 2019-2023 po: 10),
- eutanazje kotów (w latach 2019-2023 po: 12), psów (w latach 2019-2023 po: 13),
- ponadto: leczenie i udzielanie pomocy ambulatoryjnej, zapewnienia całodobowej opieki w przypadku zdarzeń drogowych, antykoncepcja i wykonywania testów białaczkowych.

W sprawie liczby zabiegów, w szczególności sterylizacji / kastracji i chipowania Burmistrz wyjaśnił, że umowy zawierały szacunkową ilość zabiegów i na etapie ich zawierania nie można było przewidzieć, ile faktycznie zwierząt będzie potrzebować pomocy w danym roku.

W ww. umowach zawarto obowiązki wykonawcy, w zakresie dokumentacji rozliczeniowej oraz sprawozdawczości, a także zapewniono możliwość kontroli (wglądu do dokumentacji w przypadku usług weterynaryjnych).

(akta kontroli str. 10-12, 55-155, 299-391, 456-458, 474)

1.8. Miasto zawierając umowy w zakresie realizacji zadań wynikających z Programu nie stosowało ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁵⁶. Wartości umów zawieranych przez Gminy z wykonawcami (ZUM⁵⁷, osoba fizyczna) na usług z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami, nie przekraczały kwot określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, tj. 130.000 zł.

⁵⁴ Dz. nr 1201, obr. 6 Dębica (o powierzchni 0,67 ha, identyfikator działki 180301_1.0006.1201).

⁵⁵ Oraz całodobową obsługę weterynaryjną w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

⁵⁶ Dz.U. z 2023 r., poz. 1605, ze zm.

⁵⁷ Możliwość udzielenia zamówienia publicznego in-house.

W związku z powyższym wykonawcę zadań w zakresie wylapywania bezdomnych zwierząt oraz utrzymania przytuliska/schroniska (ZUM) wybrano w trybie negocjacji stosownie do Regulaminu Wydatkowania Środków Finansowych wprowadzonego zarządzeniem Burmistrza Miasta Dębica nr 28/2021 z dnia 18.03.2021 r.

(akta kontroli str. 55-142, 456-459, 475-504)

Uregulowanie pozostałych zadań z programu

1.9. Urząd rokrocznie zawierał umowy w sprawie opieki weterynaryjnej. W ramach tych umów, realizowana była usługa polegająca na całodobowej opiece weterynaryjnej, w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. Umowy te obejmowały również kwestie dotyczące sterylizacji i kastracji zwierząt (również eutanazji), natomiast w umowach tych brak było postanowień dotyczących usypiania ślepych miotów (kwestia ta została opisana w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 11).

(akta kontroli str. 36-52)

Narzędziem promocji adopcji bezdomnych zwierząt była uchwała Rady z dnia 5 grudnia 2016 r. Nr XXVI/262/2016 w sprawie zwolnienia z opłaty od posiadania psów⁵⁸. Zgodnie z tą uchwałą, zwolniono z opłaty od posiadania psów, właścicieli zwierząt, które zostały adoptowane z przytuliska.

(akta kontroli str. 36-52, 404, 455)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Projekty Programów nie były publikowane na stronach internetowych Urzędu, ani też przesyłane do opiniowania, działającym na obszarze gminy:

- organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt,
  - dzierżawcom lub zarządom obwodów łowieckich,
- czyż naruszono przepis art. 11a ust. 7 pkt 2 i 3 ustawy o ochronie zwierząt.

Niepoddanie zaopiniowaniu projektu omawianej uchwały właściwym organizacjom społecznym (a także innym podmiotom określonym w art. 11a ust. 7 uoz), a tym samym pozbawienie tych podmiotów uprawnienia przedstawienia własnej opinii powoduje, że uchwalenie aktu normatywnego następuje z pominięciem ustawowych wymogów proceduralnych, co z kolei stanowi istotne naruszenie prawa⁵⁹.

Ponadto projekty Programów na 2020, 2022 i 2023 r. zostały przesłane do opiniowania właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii⁶⁰, po terminie określonym w art. 11a ust. 7 pkt 1 ustawy o ochronie zwierząt (1 lutego).

Burmistrz wyjaśnił, że *Gmina przesyła rokrocznie do opiniowania Programy właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii. Jedyne organizacje społeczne działające na terenie Miasta są w stanie likwidacji. Miasta są również wyłączone z obwodów łowieckich. Kilkuniedniowe opóźnienia w przesyłaniu do opiniowania związane było z przygotowywaniem samych Programów.*

NIK wskazuje, że na obszarze Miasta działają organizacje społeczne⁶¹. Miasto leży na obszarze obwodów łowieckich, a uzasadnieniem przesłania do opiniowania projektów Programów ich dzierżawcom lub zarządom jest m.in. obligatoryjny element programów z art. 11a ust. 2 pkt 8 uoz - zapewnienie całodobowej opieki

⁵⁸ <https://debica.pl/wp-content/uploads/2020/11/Zal.-42-uchwala-w-sprawie-zwolnienia-z-oplaty-od-posiadania-psow-od-2017-r-201612291208081.pdf> <https://debica.pl/wp-content/uploads/2020/11/Zal.-42-uchwala-w-sprawie-zwolnienia-z-oplaty-od-posiadania-psow-od-2017-r-201612291208081.pdf>

⁵⁹ Wyrok WSA w Kielcach z 6.12.2022 r., II SA/Ke 559/22, LEX nr 3450705.

⁶⁰ Programy te zostały wysłane odpowiednio w dniach: 13 lutego 2020 r., 2 lutego 2022 r., 7 lutego 2023 r.

⁶¹ Jak na przykład: organizacja społeczna <https://inspektoratdebica.wordpress.com/o-towarzystwie/about/>

weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, w tym zwierząt wolno żyjących (dzikich)⁶².

(akta kontroli str. 13-14, 36-52, 225-226, 403, 512-521)

2. Programy na lata 2019-2023, w części odnoszącej się do zadania zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt (art. 11a ust. 2 pkt 1 uoz) wskazały „tymczasowe przytulisko dla bezdomnych zwierząt”, nieposiadające Weterynaryjnego Numeru Identyfikacyjnego i nieobjęte nadzorem weterynaryjnym, w którym przebywały wyłącznie psy. Dopiero po uzyskaniu WNI przez Miasto⁶³, w Programie na 2024 r. wskazano ww. miejsce stanowiące już schronisko objęte nadzorem weterynaryjnym, jednak nadal dotyczyło to tylko psów. Również umowy w sprawie utrzymania przytuliska / schroniska zawarte z ZUM w okresie objętym kontrolą, w tym umowa z dnia 2 stycznia 2024 r., obejmowały jedynie psy. Miasto podpisało z ZUM ww. umowę w sprawie utrzymania schroniska dla psów, pomimo iż posiadało wiedzę, że obiekt na terenie którego prowadzone będzie schronisko, nie spełnia warunków dotyczących infrastruktury, określonych w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt, tj. niewystarczającej wysokości ogrodzenia, braku pomieszczeń izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną zwierząt⁶⁴.

Tym samym naruszono art. 11a ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 4 pkt 25 ustawy o ochronie zwierząt, zgodnie z którym, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsc w schronisku dla zwierząt. Schronisko dla zwierząt to miejsce przeznaczone do opieki nad zwierzętami domowymi spełniające warunki określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁶⁵ (art. 4 pkt 25 uoz), tj. zgłoszenie tej działalności nadzorowanej powiatowemu lekarzowi weterynarii oraz spełnianie wymagań weterynaryjnych, określonych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Odnośnie zapewnienia w latach 2019-2023 bezdomnym psom miejsca w przytulisku, a nie w schronisku dla zwierząt Burmistrz wyjaśnił, że *Gmina nie prowadziła schroniska, ponieważ prowadziła tymczasowe przytulisko, gdzie zwierzęta miały zapewnioną właściwą opiekę. Program opieki nad zwierzętami zakładał prowadzenie przytuliska i uzyskał akceptację Powiatowego Lekarza Weterynarii.*

W związku z powyższym Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, że w każdej opinii wydanej do roku 2023 włącznie, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Dębicy zaznaczał, że w przedstawionych projektach Gmina Miasta Dębica nie zapewnia bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku, gdyż wskazane „przytulisko” nie jest podmiotem zatwierdzonym i nadzorowanym przez właściwego powiatowego lekarza weterynarii. Ponadto zaznaczał konieczność dostosowania tej działalności do wymogów ustalonych przepisami prawa weterynaryjnego oraz pouczał o obowiązku zgłoszenia organowi Inspekcji Weterynaryjnej zamiaru jej prowadzenia

W kwestii powierzenia prowadzenia schroniska podmiotowi, który nie posiadał i nie posiada Weterynaryjnego Numeru Identyfikacyjnego Burmistrz wyjaśnił, że *Gmina podpisała umowę na utrzymywanie schroniska z Zakładem, a o wydanie WNI Burmistrz wystąpił w dniu 25 września 2023 r. [dla Gminy]. Natomiast odnośnie zawarcia umowy w 2024 r. z Zakładem niespełniającym wymogów Burmistrz wskazał, że Urząd opierał się na deklaracjach wykonawcy, który potwierdził, że spełnia*

⁶² Obwody łowieckie np. nr 109 pk, 84 pk, [Województwo Podkarpackie - System Informacji Przestrzennej \(e-mapa.net\)](http://Wojewodztwo.Podkarpackie.pl), Łowiectwo - Nadleśnictwo Dębica - Lasy Państwowe

⁶³ Nr WNI 18033404, zgodnie z rejestrem podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną; prowadzący Gmina Miasta Dębica 39-200 Dębica, ul. Ratuszowa 2, decyzja nr 265/2023 z 2023-10-25, PIW.CHZ.531.1.49.1.265.2023, miejsce prowadzenia działalności 39-200 Dębica, ul. Wielopolska 207A, data wpisu do rejestru 2023-10-25.

⁶⁴ Ustalono na podstawie protokołu kontroli SPIWET – lista kontrolna – schronisko dla zwierząt.

⁶⁵ Dz.U. z 2023 r. poz. 1075, ze zm., dalej uozz.

wszelkie wymagania nałożone przepisami prawa, a obecnie schronisko jest na etapie dostosowywania warunków pobytu tam zwierząt do właściwych wymagań, zgodnie z zaleceniami Lekarza Weterynarii.

Kontrola NIK prowadzona w schronisku potwierdza, że nieprawidłowości dotyczące spełnienia norm ogrodzenia i kojców, zapewnienia miejsca do wydawania psów ze schroniska, wyodrębnienia pomieszczenia do przetrzymywania młodych oddzielonych od matek i osesków, pomieszczeń przeznaczonych do prac administracyjno-biurowych i celów socjalnych, wprowadzenia danych psów przebywających w schronisku do bazy danych psów towarzyszących zostały usunięte w czasie kontroli.

(akta kontroli str. 240-245, 250-252, 411-412, 428-430)

3. W przypadku bezdomnych kotów w całym okresie objętym kontrolą nie zapewniono im miejsca w schronisku dla zwierząt. Programy wskazywały jako realizatora opieki nad bezdomnymi kotami osobę fizyczną, która nie prowadziła nadzorowanej działalności schroniska dla zwierząt (nie posiada WNI). Ww. osoba w całym okresie objętym kontrolą wykonywała ww. zadanie.

Tym samym naruszono art. 11a ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 4 pkt 25 ustawy o ochronie zwierząt, zgodnie z którym, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsc w schronisku dla zwierząt. Koty bezdomne to koty, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały (art. 4 pkt 16 uoz), program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt winien obejmować m.in. zapewnienie bezdomnym zwierzętom, w tym kotom, miejsca w schronisku dla zwierząt i ich obowiązkową sterylizację albo kastrację w schroniskach dla zwierząt (art. 11a ust. 2 pkt 1 i 4 uoz).

W sprawie niezapewnienia miejsca w schronisku dla bezdomnych kotów Burmistrz wyjaśnił, że w schronisku utrzymywane są wyłącznie psy, a koty zaopiekowane są przez podmiot zewnętrzny na podstawie stosowanych umów. Opieka nad kotami prowadzona jest w sposób zapewniający jak najlepsze warunki bytowania.

NIK zauważa, że wskazany podmiot nie zgłosił działalności nadzorowanej powiatowemu lekarzowi weterynarii i nie uzyskał WNI. Ponadto art. 11a ust. 2 pkt 1 uoz odnosi się do bezdomnych zwierząt, nie tylko do bezdomnych psów.

(akta kontroli str. 240-245, 250-252, 411-412, 428-430)

4. Programy:

- na lata 2019-2023 nie zawierały określenia prowadzącego *Miejską Bazę Danych*. Należy zauważyć, że od 26.01.2023 r. obowiązuje § 9 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt⁶⁶, zgodnie z którym w schronisku zapewnia się, że psy i koty przyjęte do schroniska niemające oznakowania zostaną oznakowane transponderem, zgodnym z normą ISO 11784 "Radiowa identyfikacja zwierząt - Struktura kodowa" i wykorzystującym technologię HDX lub FDX-B oraz umożliwiającym odczytanie danych przez czytnik zgodny z normą ISO 11785 "Charakterystyka protokołu transmisji", a informacje o oznakowaniu, wprowadza się do bazy danych zwierząt towarzyszących wraz z podaniem nazwy, siedziby i adresu schroniska, do którego przyjęto zwierzę;
- na lata 2019-2023 w ramach zadania poszukiwania właścicieli dla bezdomnych zwierząt (art. 11a ust. 2 pkt 5 uoz) nie wskazano wykonawcy w odniesieniu do kotów;

⁶⁶ Dz.U. z 2022 r. poz. 175, ze zm.

- na lata 2019-2023 nie określały wysokości środków na opiekę nad kotami wolno żyjącymi, na 2024 r. – nad kotami bezdomnymi (miejsce w schronisku). Powierzenie Pani Jolancie Rostowskiej zadania polegającego na:
  - *sprawowaniu opieki nad bezdomnymi kotami na terenie „Brzozowego Rancza” w Dębicy przy ul. Wielopolskiej 207 A (w Programach na lata 2019-2023),*
  - *zastąpiono sprawowaniem opieki nad kotami wolno żyjącymi na terenie Gminy Miasta Dębica (w Programie na 2024 r.),*
- na lata 2019-2023 w sposób ogólny odnosiły się do opieki nad kotami wolno żyjącymi (wskazując jedynie, iż dokarmianie kotów będzie się odbywać poprzez wydawanie karmy społecznym opiekunom kotów wolno żyjących). Pomimo że z roku na rok korygowano ww. Programy, z treści Programów na 2023 r. i 2024 r. wynika, że nadal istnieje wewnętrzna sprzeczność w tych uchwałach, bowiem wskazano, że opieka nad wolno żyjącymi kotami realizowana jest poprzez wykonanie sterylizacji i kastracji bezdomnych kotów. W tej sytuacji nie wiadomo, czy zapewniana przez Miasto opieka nad kotami wolno żyjącymi (art. 11a ust. 2 pkt 2 uoz) określona w Programach obejmuje zabiegi sterylizacji i kastracji, a powyższy sposób regulacji wskazuje również na problem z rozróżnieniem kotów wolno żyjących od kotów bezdomnych,
- na 2019 r. nie określały wykonawcy odławiania zwierząt dzikich (wolno żyjących), kolejne Programy wskazywały ZUM, który w całym okresie objętym kontrolą wykonywał ww. zadanie.

Tym samym Programy te zostały przygotowane nierzetelnie, a ponadto nie spełniały wymogów określonych w art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt, bowiem w Programach tych nie wskazano sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację lub nie wskazano wysokości środków finansowych - w przypadku kotów wolno żyjących (w 2024 r. – kotów bezdomnych).

W związku z powyższym Burmistrz wyjaśnił, że *Programy corocznie były pozytywnie opiniowane przez właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii, a same projekty uchwał nie były kwestionowane przez biuro radców prawnych. Programy te przesyłane były również do organów nadzoru, które nie wносиły do nich uwag.*

(akta kontroli str. 36-52, 225-226, 403)

5. W Programie na 2023 r. nie przyjęto planu sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie, o którym mowa w art. 11a ust. 3a ustawy o ochronie zwierząt, pomimo że w 2023 r. wykonywano zabiegi kastracji / sterylizacji kotów właścicielskich (wydatek 9.900 zł, 49 zabiegów).

W dniu 30.10.2023 r. zawarto aneks do umowy w sprawie obsługi weterynaryjnej⁶⁷, który stanowił, że zgodnie z ustaleniami poczynionymi przez strony umowy, biorąc pod uwagę podjęcie przez Radę Miejską w Dębicy uchwały nr LXXX/577/2023 z dnia 27 września 2023 r. dotyczącej wykonywania na koszt Gminy zabiegów sterylizacji i kastracji kotów właścicielskich zachodzi konieczność zwiększenia wynagrodzenia. Do umowy dodano załącznik, zgodnie z którym zakładano sterylizację 29 kotek i kastrację 20 kotów, za łączną kwotę 9.990 zł⁶⁸. Powołaną powyżej uchwałą (w sprawie zmiany budżetu Miasta Dębica na 2023 r.) zwiększono wydatki w rozdz. 90013 - *Schroniska dla zwierząt*. Do końca roku wykonano 49 zabiegów kastracji / sterylizacji kotów właścicielskich.

W Programie na 2023 r. nie dokonano zmiany uwzględniającej plan kastracji lub sterylizacji kotów właścicielskich, wysokości środków finansowych i sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na jego realizację, co stanowi naruszenie art.

⁶⁷ Umowa nr IMI/6/2023 z dnia 3.01.2023 r.

⁶⁸ Sterylizacja 29 kotek wraz z opieką za cenę jednostkową 270 zł brutto oraz kastracja 20 kotów wraz z opieką za 108 zł.

11a ust. 5 w zw. z art. 11a ust. 3a ustawy o ochronie zwierząt. Fakultatywnie program może przewidywać sterylizację lub kastrację zwierząt w gminie w szerszym zakresie, jednak z mocy art. 11a ust. 3a ustawy o ochronie zwierząt program winien wówczas zawierać plan takich działań, a więc powinny one być prowadzone w sposób zorganizowany, przejrzysty, nakierowany na wypełnienie celów ustawy⁶⁹.

W kwestii niedokonania zmiany uwzględniającej plan kastracji lub sterylizacji kotów właścicielskich, wysokości środków finansowych i sposobu ich wydatkowania, a także zachowania przejrzystości w tym zakresie Burmistrz wyjaśnił, że środki na regulację płodności kotów właścicielskich zostały uruchomione w październiku 2023 r. i w związku z tym nie realizowano procedury zmian w Programie.

(akta kontroli str. 36-52, 115-116, 473)

6. W Programach nie określono, czy działania w zakresie wylapywania zwierząt na terenie Miasta będą miały charakter stały lub okresowy, czym naruszono § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wylapywania bezdomnych zwierząt⁷⁰. Zgodnie z tym przepisem wylapywanie zwierząt bezdomnych ma charakter stały lub okresowy, w zależności od treści uchwały, podjętej przez radę gminy, o której mowa w art. 11 ust. 3 uoz (programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, na podstawie których odbywa się wyłącznie odławianie bezdomnych zwierząt).

W związku z powyższym Burmistrz podał, że *program obejmował kwestie odławiania bezdomnych zwierząt, a te obejmowane były opieką weterynaryjną.*

NIK zauważa, że Programy ograniczały się do wskazania takiego zadania oraz jego realizatora (ZUM).

(akta kontroli str. 36-52, 240-242, 247-249)

7. Burmistrz, pomimo zlecenia spółce komunalnej ZUM (sp. z o.o., przedsiębiorca) zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i ochrony przed nimi (wylapywania) nie przedstawił Radzie, projektu uchwały w sprawie wymagań, jakie winien spełniać przedsiębiorca ubiegający się m.in. o zezwolenie na prowadzenie schroniska lub działań z zakresu ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 i 4 tej ustawy, na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz m.in. prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt, wymagane jest uzyskanie zezwolenia.

W myśl art. 7 ust. 3 i 5 wskazanej ustawy, rada gminy, w drodze uchwały, określa wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, na prowadzenie działalności, o której mowa powyżej. Gminne jednostki organizacyjne prowadzące na obszarze własnej gminy tę działalność na zasadach określonych w ustawie nie mają obowiązku uzyskania zezwoleń, o których mowa w ust. 1, ale muszą spełniać warunki wymagane przy udzielaniu takich zezwoleń.

Burmistrz wyjaśnił, że *Rada nie podjęła wskazanej uchwały, gdyż zgodnie z art. 7 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Rada określa wymogi jakie powinien spełniać przedsiębiorca, ale gminna jednostka organizacyjna, jaką jest Zakład Usług Miejskich sp. z o.o. nie jest traktowana jako przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, a ponadto należy nadmienić, że żaden podmiot nie występował do dnia dzisiejszego z wnioskiem o założenie schroniska.*

NIK zauważa, że o ile jednak ustawodawca zwolnił jednostki gminne z obowiązku posiadania zezwolenia, o tyle przezornie utrzymał wymóg spełniania warunków

⁶⁹ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 27 stycznia 2023 r., II SA/Ld 1030/22.

⁷⁰ Dz. U. z 1998 r., Nr 116, poz. 753.

wymaganych przy udzielaniu zezwoleń, które to warunki są sformułowane w uchwałach podjętych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy⁷¹. Użyte przez ustawodawcę pojęcie "wymagań" należy odnieść wyłącznie do wymogów materialnoprawnych, a nie proceduralnych. Ponadto użycie w art. 7 ust. 3 ww. ustawy zwrotu „określa” wskazuje na obowiązek podjęcia takiej uchwały.

(akta kontroli str. 392-395, 422-423)

8. W umowach na przeprowadzenie wyłapywania zwierząt bezdomnych zawartych pomiędzy Miastem a ZUM nie zawarto postanowień dotyczących:

- 1) wskazania urządzeń i środków, przy których pomocy zwierzęta będą wyłapywane⁷²,
  - 2) określenia środków do przewozu zwierząt⁷³,
  - 3) zapewnienia, w razie potrzeby, pomocy lekarsko-weterynaryjnej – w umowach odwoływano się do transportu zwierząt do weterynarza, a nie uregulowano kwestii udzielenia pomocy lekarsko-weterynaryjnej w razie potrzeby, na miejscu.
- Tym samym umowy w sprawie przeprowadzenia wyłapywania zwierząt bezdomnych, nie zawierały wszystkich elementów określonych w § 5 ust. 2 pkt. 1-3 rozporządzenia w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt.

Burmistrz wyjaśnił, że zgodnie z § 1 ust. 7 umowy w sprawie wyłapywania zwierząt, wykonawca oświadczał, że wyłapywanie będzie odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tj. ustawą o ochronie zwierząt. Dodatkowo podaje, że pomoc lekarsko - weterynaryjna została zapewniona w odrębnej spisanej umowie, a wyłapywaniem zwierząt bezdomnych zajmowała się spółka komunalna.

Burmistrz w wyjaśnieniach odniósł się do faktycznej realizacji ww. zadania oraz umów regulujących wzajemne zobowiązania pomiędzy Miastem, a lekarzem weterynarii, natomiast powołane przepisy dotyczą zakresu umowy zawartej pomiędzy Miastem, a ZUM, sporządzonej w formie pisemnej, zgodnie z którą wszelkie zmiany wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

(akta kontroli str. 121-141, 392-395)

9. W umowach w sprawie utrzymywania przytuliska / schroniska nie zamieszczono postanowień regulujących zasady i określających odpowiedzialność ZUM za:

- informowanie o wyłapanych / przyjętych zwierzętach, takie działania jednak ZUM prowadził w odniesieniu do psów (zwierząt przyjętych do schroniska / przytuliska);
- zwrot zwierzęcia właścicielowi (lata 2019-2023), podczas gdy Zakład zwrócił właścicielom w 2020 r. - 47%, w 2021 r. – 49%, w 2022 r. - 71%, w 2023 r. – 68% przyjętych psów; takie postanowienia wprowadzono do umowy z 2024 r.;
- skuteczność działań adopcyjnych - nie zamieszczono mechanizmów motywujących do działań adopcyjnych, przy czym wskaźnik adopcji malał - adopcje stanowiły w 2020 r. – 62%, w 2021 r. – 36%, w 2022 r. – 43%, w 2023 r. – 30% przyjętych psów;

a także zapewniających Gminie prawo kontroli (2019-2023). Należy jednak zauważyć, że przedstawiciel Urzędu Miejskiego uczestniczył w kontroli PLW w 2023 r. W umowie z 2024 r. Gmina zapewniła sobie już prawo pełnej kontroli (prawo wejścia na teren schroniska, w celu kontroli zgodności realizacji usługi z zapisami umowy, żądania

⁷¹ A. Jezierska-Markocka, M. Markocki, *Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Komentarz*. Wyd. 3, Warszawa 2021, Legalis.

⁷² Używane przy wyłapywaniu zwierząt bezdomnych urządzenia i środki nie mogą stwarzać zagrożenia dla ich życia i zdrowia ani zadawać im cierpienia.

⁷³ Zasady postępowania w zakresie transportu zwierząt kregowych, w tym warunki dla środków transportu, są określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającym dyrektywę 609/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz.Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1/2005”.

wszelkiej dokumentacji dotyczącej realizacji umowy) oraz możliwość zabrania zwierząt ze schroniska i obciążenia ZUM kosztami ich leczenia i utrzymania.

W umowach w sprawie opieki nad bezdomnymi kotami oraz innymi zwierzętami wymagającymi opieki zawartych z osobą fizyczną nie zamieszczono postanowień regulujących zasady i określających odpowiedzialność tej osoby za:

- kastrację / sterylizację kotów bezdomnych, ich znakowanie i odpowiedzialność za zgłoszenie wykonania tych zabiegów (zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 4 uoz sterylizacja albo kastracja zwierząt jest obligatoryjna w schroniskach dla zwierząt, od 2023 r. zagadnienia te zostały uszczegółowione rozporządzeniu w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt, jednak ww. działalność nie została zgłoszona jako działalność schroniska),
- informowania o przyjętych zwierzętach,
- zwrot zwierzęcia właścicielowi, zleceniobiorca nie przekazywał do Urzędu żadnych informacji nt. zwrotów kotów właścicielom;
- skuteczności działań adopcyjnych - nie zamieszczono mechanizmów motywujących do działań adopcyjnych, zleceniobiorca nie przekazywał do Urzędu żadnych informacji nt. adopcji kotów;

a także zapewniających Gminie prawo kontroli.

Tym samym w umowach, we wskazanych obszarach, nie zabezpieczono w sposób należyty interesów Gminy w zakresie realizacji zadania własnego stanowiącego zapobieganie bezdomności zwierząt i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom.

Z wyjaśnień Burmistrza wynika, że jego zdaniem Gmina w zawieranych umowach zabezpieczała swój interes, odnosząc się do poczynionych nakładów, a umowy w sprawie utrzymania schroniska/przysiliska zawierały najistotniejsze zapisy mające na celu jak najlepszą opiekę nad zwierzętami bezdomnymi.

Ponadto Burmistrz wskazał, że aktywne poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt polegało na ogłaszaniu zwierząt na stronie internetowej ZUM, organizowano w szkołach i przedszkolach zajęcia edukacyjne polegające na omawianiu bezdomności zwierząt, organizowano zbiórki karmy, umieszczaniu informacji w portalach społecznościowych.

Wyniki kontroli NIK prowadzonej w schronisku potwierdzają, że ZUM aktywne poszukiwał właścicieli bezdomnych zwierząt, jednak NIK zauważyła, że zwłaszcza w przypadku opieki nad kotami powierzonej osobie fizycznej gmina nie zabezpieczyła należyte prawidłowości realizacji zadania.

(akta kontroli str. 413-417, 425-426, 429-430)

10. W umowach, których przedmiotem było świadczenie całodobowej opieki weterynaryjnej, w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, nie określono czasu reakcji (niezwłocznie) na zgłoszenie o zdarzeniu drogowym.

W związku z powyższym Burmistrz wyjaśnił, że *umowy obejmowały całodobową obsługę weterynaryjną, ale nie uwzględniono czasu reakcji na takie zdarzenia.*

(akta kontroli str. 413-417, 424)

OCENA CZĄSTKOWA

Burmistrz opracowywał i przedstawiał Radzie projekty Programów. W programach tych wskazywano ogólne kierunki działalności Gminy w zakresie opieki i zapobiegania bezdomności zwierząt, niemniej jednak Gmina do października 2023 r. sprawowała opiekę nad bezdomnymi psami w formie przysiliska, dopiero później jako schronisko, nadal niezapewniając miejsca bezdomnym kotom w schronisku.

Projekty Programów nie były przysyłane organizacjom społecznym, których statutowym zadaniem jest ochrona zwierząt, a powiatowemu lekarzowi weterynarii, z przekroczeniem ustawowych terminów. Programy, co do zasady zostały opracowane prawidłowo i rzetelnie, jednak nie zawsze uwzględniały realizatorów

zadań, wysokości środków i sposobu ich wydatkowania (opieka nad kotami, brak planu kastracji lub sterylizacji zwierząt w 2023 r., pomimo jego faktycznej realizacji), czy określenia charakteru działań w zakresie wyłapywania zwierząt na terenie Miasta. Wskazać należy również, że nie podjęto działań zmierzających do przyjęcia uchwały w sprawie wymagań, jakie winien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części oraz ochrony przed bezdomnymi zwierzętami. W umowach w sprawie wyłapywania zwierząt bezdomnych nie określono urządzeń i środków, przy pomocy, których zwierzęta będą wyłapywane oraz nie określono środków transportu do ich przewozu. Ponadto w umowach w sprawie obsługi weterynaryjnej, nie uwzględniono czasu reakcji na zdarzenia drogowe z udziałem zwierząt.

2. Realizacja zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności oraz nadzór nad wykonywaniem tych zadań

Wyłapywanie bezdomnych zwierząt

2.1. Zgłoszenia dotyczące zwierząt pozostających bez opieki przyjmowane były całodobowo przez Straż Miejską w Dębicy, która sprawy takie przekazywała dyżurnemu w Zakładzie, a następnie ten podejmował odpowiednie działania. W latach 2019 – 2024 Straż Miejska w Dębicy przekazała Zakładowi 978 zgłoszeń dotyczących konieczności podjęcia interwencji w sprawie bezdomnych zwierząt, a ponadto w jednym przypadku przekazała Policji, sprawę dotyczącą złego traktowania zwierzęcia.

W okresie objętym kontrolą Komenda Powiatowa Policji w Dębicy otrzymała 48 zawiadomień dotyczących złego traktowania zwierząt, z czego sześć postępowań zakończono aktami oskarżenia, 20 postępowań umorzono z powodu braku znamion czynu zabronionego, 18 postępowań umorzono z powodu niewykrycia sprawcy oraz po jednym postępowaniu umorzono z powodu znikomej społecznej szkodliwości czynu i niepoczytalności sprawcy, a dwa postępowania są w toku.

W Urzędzie nie prowadzono w tym zakresie wyodrębnionej ewidencji zgłoszeń.

W latach 2019 - 2024 do Urzędu nie wpływały skargi na brak reakcji lub opóźnienia w podejmowaniu działań, na zgłoszenia dotyczące bezdomnych zwierząt.

Wyłapywanie bezdomnych zwierząt na terenie Miasta Dębica prowadzone było przez Zakład, który na zlecenie Gminy zajmował się również utrzymaniem przytuliska / schroniska dla psów. Wykonawca wyłapywania zwierząt (ZUM) przedstawiał do rozliczenia fakturę zawierającą dane ilościowe dotyczące wyłapanych zwierząt.

(akta kontroli str. 121-141, 392-395, 506-507)

Na podstawie próby 20 zwierząt zgłoszonych do wyłapania ustalono, że trafiały one niezwłocznie do schroniska/przytuliska i odbierane były przez właścicieli (w 18 przypadkach) oraz zostały oddane do adopcji (w 2 przypadkach).

W przedmiocie przyjmowania zgłoszeń oraz działań mających na celu ustalenie właściciela bezdomnych zwierząt Burmistrz nie ustalił pisemnych procedur.

Jak wyjaśnił Burmistrz, wszystkie odławiane zwierzęta dostarczane były przez ZUM bezpośrednio do prowadzonego przez niego przytuliska / schroniska (psy) albo miejsca, w którym sprawowano opiekę nad bezdomnymi kotami lub innymi zwierzętami. W przypadku, gdy wyłapano zwierzę podejmowano próby ustalenia

właściciela/opiekuna zwierzęcia, poprzez zamieszczanie ogłoszeń w portalach społecznościowych⁷⁴.

(akta kontroli str. 271-274, 404, 421, 438)

Prowadzenie schroniska / przytuliska, inne miejsca przetrzymywania zwierząt

2.2. Ewidencja zwierząt przebywających w przytulisku/schronisku (psów), w Urzędzie prowadzona była przez pracownika odpowiedzialnego za sprawy związane z ochroną zwierząt. Ewidencja ta prowadzona była w formie elektronicznej i zawierała informacje m.in. dotyczące przyjęcia zwierzęcia do schroniska, oznakowania chipem oraz jego wydania do adopcji, a także przeprowadzonej kastracji/sterylizacji. Takiej ewidencji nie prowadzono w odniesieniu do kotów bezdomnych.

Na podstawie badania dokumentacji dostępnej w Urzędzie dotyczącej próby 20 psów które po wyłapaniu zostały umieszczone w schronisku/przytulisku dla psów ustalono, że każdy z tych psów został zachipowany, poddany leczeniu weterynaryjnemu, w 18 przypadkach psy te zostały zwrócone właścicielom, a w dwóch oddane do adopcji.

Wykonawcy zadań z zakresu wyłapywania zwierząt i opieki nad zwierzętami, w tym weterynaryjnej, przedstawiali do rozliczenia dokumentację zgodną z zawartymi umowami, tj.:

- prowadzenie przytuliska / schroniska – ZUM przedstawiał comiesięcznie fakturę (ilość i stawka jednostkowa) wraz z zestawieniem ilości przetrzymywanych psów w danym miesiącu zawierającym stany ilościowe psów w danym dniu lub dniach i wyliczenie ilości do faktury (tzw. szt./dni), a także wykaz psów, które były w danym miesiącu (ilościowy) wraz z przyczynami, np. zwierzęta odebrane przez właścicieli, adopcja, eutanazja,
- opiekę nad bezdomnymi kotami – osoba fizyczna przedstawiała comiesięcznie rachunki z oświadczeniem o liczbie godzin wykonywania usług w danym miesiącu,
- opiekę weterynaryjną – lekarz weterynarii przedstawiał comiesięcznie faktury (z wyszczególnieniem wykonanych usług weterynaryjnych, w podziale na psy, suki, kotki i kocury i cen jednostkowych), a wyszczególnione w fakturach ilości weryfikowane były przez pracownika Urzędu poprzez porównanie danych z faktury, z informacjami stanowiącymi załączniki do tych faktur oraz danymi otrzymanymi od ZUM.

Miasto prowadziło kontrolę w oparciu o ww. dokumenty – była to kontrola finansowa prowadzona wyrywkowo przez właściwego merytorycznie pracownika. Odbywała się poprzez: weryfikację i porównanie dostarczonej dokumentacji, z zapisami na fakturach, natomiast nie prowadzono takiej kontroli w odniesieniu do kotów bezdomnych przekazanych do opieki.

(akta kontroli str. 223-224, 227-239, 253-270, 275-391, 424, 508)

2.3. W kontroli nie zidentyfikowano innych miejsc przetrzymywania/przechowywania zwierząt, niż zlokalizowane w Dębicy, przy ul. Wielopolskiej 207A przytulisko / schronisko dla psów oraz miejsce opieki dla kotów.

(akta kontroli str. 223-224)

Opieka nad wolno żyjącymi kotami

2.4. W Programach kwestię opieki nad kotami wolno żyjącymi uregulowano w ten sposób, że przyjęto, iż ta będzie sprawowana poprzez:

- *usypianie ślepych miotów,*
- *wykonywanie sterylizacji i kastracji bezdomnych kotów,*

---

⁷⁴ Facebook

- współpracę ze społecznymi opiekunami kotów wolno żyjących w zakresie przeciwdziałania bezdomności,
- zakup i wydawanie karmy społecznym opiekunom kotów wolno żyjących.

Ponadto w Programach tych wskazano, iż osoba pełniąca funkcje społecznego opiekuna kotów wolno żyjących zobowiązana jest złożyć deklarację do Wydziału Infrastruktury Miejskiej Urzędu lub winna mieć zawarte porozumienie z Gminą oraz że osoba lub jednostka chcąc uzyskać skierowanie na zabieg sterylizacji lub kastracji bezdomnych kotów lub uspienia ślepych miotów obowiązana jest uzyskać skierowanie w Wydziale Infrastruktury Miejskiej Urzędu.

W Programach przewidziano również całodobową opiekę weterynaryjną w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W okresie objętym kontrolą trzy osoby złożyły deklarację Społecznego Opiekuna Kotów Wolno żyjących na terenie Miasta Dębica (dwie w 2021 r. oraz jedna w 2023 r.). Miasto nie prowadziło statystyk (nie posiadało informacji, szacunków) na temat ilości kotów wolno żyjących. Gmina w latach 2019 – 2024 nie wydatkowała środków na opiekę nad kotami wolno żyjącymi.

Według wyjaśnień Burmistrza, dwie osoby, które złożyły deklarację w 2021 roku, nie przekazały żadnych informacji o zwierzętach będących pod ich opieką, a trzecia w złożyła deklarację w grudniu 2023 roku, a wydawaniem karmy zajmował się Zakład.

Gmina nie rozróżnia kotów bezdomnych od kotów wolnożyjących (opis w obszarze 1, w pkt 1.4 i nieprawidłowość opisana w pkt 4). Miasto dysponuje jedynie danymi dotyczącymi wylapań kotów, eutanazji, sterylizacji / kastracji kotów bez rozróżnienia na bezdomne, wolno żyjące, właścicielskie.

Odnosnie wszystkich kotów (bez rozróżnienia na ww. grupy) w latach 2020 – 2023:

- wylapano 309 kotów (w 2020 roku – 79, w 2021 roku – 86, w 2022 roku – 57 i 2023 roku – 87),
- eutanazji poddano odpowiednio: 25, 14, 10 i 15 kotów,
- wykastrowano/wysterylizowano: 39, 9, 42 i 86 kotów.

Kontrola sposobu wydatkowania środków na ten cel sprawowana była przez pracownika, który w zakresie obowiązków miał m.in. sprawy z zakresu opieki nad zwierzętami, poprzez merytoryczne sprawdzenie faktur i ich porównanie z wykazami wykonanych zabiegów.

(akta kontroli str. 17, 36-52, 434-437, 438-440)

Pozostałe zadania obligatoryjne

2.5. Urząd rokrocznie zawierał umowy w sprawie opieki weterynaryjnej. W ramach tych umów, realizowana była usługa polegająca na całodobowej opiece weterynaryjnej, w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. Umowy te obejmowały również kwestie dotyczące sterylizacji i kastracji zwierząt (również eutanazji), natomiast w umowach tych brak było postanowień dotyczących usypiania ślepych miotów (kwestia ta została opisana w obszarze 1, w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości, pkt 12).

(akta kontroli str. 36-52)

Plany znakowania lub plany sterylizacji i kastracji zwierząt

2.6. Programy nie zawierały elementów dotyczących planu znakowania zwierząt, ani też planu ich sterylizacji lub kastracji (art. 11a ust. 3 i 3a ustawy o ochronie zwierząt), a Rada nie podejmowała odrębnych uchwał w tym zakresie, natomiast zgodnie z Programami, istniała możliwość uzyskania z Urzędu skierowania na zabieg sterylizacji/ kastracji kotów lub usypiania ślepych miotów. W 2020 roku na ten cel wydatkowano z budżetu Miasta 1.110 zł i w 2023 roku – 9.990 zł, za te kwoty

odpowiednio wykastrowano / wysterylizowano 20 wolno żyjących i 49 kotów właścicielskich.

W 2023 roku wpłynęło do Urzędu 49 wniosków o objęcie kotów zabiegiem sterylizacji/kastracji i nie było przypadków odmowy ze strony Urzędu skierowania na zabieg.

(akta kontroli str. 16-17, 36-52, 95-120, 402)

Działania informacyjne

2.7. Na stronie internetowej Urzędu, w sekcji dotyczącej mieszkańców, znajdował się odnośnik, zwierzęta i ochrona zwierząt. Po rozwinięciu tego odnośnika, można było odnaleźć informacje dotyczące m.in. zadań i lokalizacji przytuliska/schroniska dla zwierząt, a także odnośnik do strony w aplikacji Facebook⁷⁵ oraz Zakładu⁷⁶.

Ponadto na stronie internetowej Urzędu oraz Zakładu można było odnaleźć informacje dotyczące procedury adopcji zwierząt⁷⁷ oraz informacje o zwierzętach aktualnie przebywających w przytulisku/schronisku⁷⁸ (tylko dotyczące psów). Brak jest takich informacji na temat kotów objętych opieką – szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 3.

Na stronie Urzędu znajdowały się również informacje dotyczące możliwości zgłoszenia znalezienia zwierzęcia, a także możliwości zgłaszania przypadków złego traktowania zwierząt, w tym numer telefonu Straży Miejskiej, pod którym można zgłosić takie zdarzenia⁷⁹.

Gmina zadania z zakresu realizacji Programu powierzyła Zakładowi oraz osobie fizycznej, natomiast nie prowadziła współpracy z organizacjami, których celem statutowym jest ochrona i opieka nad zwierzętami.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym, w związku z art. 11 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt, do zadań samorządu należy m.in. edukacja publiczna, która może również obejmować zagadnienia związane z zapobieganiem bezdomności zwierząt. Urząd nie prowadził zorganizowanych działań edukacyjnych na terenie Gminy z zakresu przeciwdziałania bezdomności zwierząt. Działania takie podejmowane były na poziomie szkół i przedszkoli m.in. w formie wizyt (wycieczek) uczniów i przedszkolaków w przytulisku/schronisku, organizowania konkursów wiedzy na temat zwierząt, zbiórek karmy dla schroniska, spotkań z lekarzem weterynarii.

Działania z zakresu upowszechniania wiedzy na temat bezdomności zwierząt prowadziło również schronisko⁸⁰, promując wolontariat oraz adopcję zwierząt.

(akta kontroli str. 207-211, 460-462)

Finansowanie zadań, kontrola

2.8. Na zadania z zakresu zapobiegania bezdomności zwierząt oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w ramach budżetu Miasto wydatkowało w:

- 2019 r. – 179.579,38 zł,
- 2020 r. – 174.142,86 zł,
- 2021 r. – 153.870,14 zł,
- 2022 r. – 186.343,27 zł,
- 2023 r. – 259.182,92 zł.

⁷⁵ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064934880263>

⁷⁶ <https://www.debica-zum.pl/azyl>

⁷⁷ <https://debica.pl/zwierzeta-ochrona-zwierzat/adopcja-psa/>

⁷⁸ <https://www.debica-zum.pl/azyl/zwierzeta-przebywajace-w-azylu>

⁷⁹ <https://debica.pl/zwierzeta-ochrona-zwierzat/>

⁸⁰ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064934880263>

W 2024 r. na ww. zadania w budżecie zaplanowano wydatki w wysokości 226 tys. zł. W każdym Programie wskazano wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację: na 2019 r. – 135.000 zł, na 2020 r. – 154.082 zł, na 2021 r. - 161.476 zł, na 2022 r. – 150.902,80 zł, w 2023 r. – 163.710,40 zł, w 2024 r. - 233 028,20 zł.

W okresie objętym kontrolą nie wprowadzano zmian do Programów (nie przesuwano środków pomiędzy poszczególnymi zadaniami).

W Programie uchwalonym na 2024 r. przyjęto środki w wysokości 233.028,20 zł.

Pomimo wyższej realizacji wydatków na zadania z zakresu zapobiegania bezdomności zwierząt oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom nie dokonywano aktualizacji Programów. Opis nieprawidłowości został zamieszczony w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 2.

(akta kontroli str. 13-52)

Do Urzędu wpływały informacje dotyczące kontroli prowadzonych przez zewnętrzne organy w przytulisku/schronisku.

W latach 2019 – 2024 Powiatowy Lekarz Weterynarii w Dębicy przeprowadził dwie kontrole Zakładu (obie w 2023 roku).

W wyniku kontroli przeprowadzonej w dniach 16 do 22 maja 2023 r. nie wydano zaleceń, natomiast po kontroli przeprowadzonej w okresie od 23 listopada 2023 r. do 5 grudnia 2023 r., PLW wydano następujące zalecenia:

- dostosowania wysokości ogrodzenia schroniska do wymogów rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (stwierdzona w kontroli wysokość ogrodzenia wynosiła 154 cm),
- wyodrębnienia pomieszczeń i zapewniania w nich temperatury 16 C (stwierdzono brak takich pomieszczeń),
- wyłożenia mat dezynfekcyjnych przed wejściami do izolatki dla zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną (z uwagi na brak takich mat),
- wpisywania do bazy danych informacji o oznakowaniu transponderem (nie wprowadzono tych danych do prowadzonej bazy).

Nie było przypadków naliczenia przez Gminę kar umownych z tytułu niewykonania lub niewłaściwego wykonania umów (lub ich części) dotyczących opieki nad zwierzętami.

(akta kontroli str. 190-204)

Osiągnięcie celów programu

2.9. Gmina nie prowadziła badań w zakresie skuteczności działań wskazanych w Programach, pod kątem ograniczenia bezdomności zwierząt. W Programach nie ustalono (nie przyjęto) mierników realizacji celów i zadań w zakresie zapobiegania bezdomności zwierząt, ani też nie poczyniono założeń dotyczących znakowania, kastracji, czy sterylizacji zwierząt.

Gmina nie prowadziła również analiz w zakresie skuteczności oraz zasadności kierunków wydatkowania środków z budżetu, ani też przyjętych w Programach instrumentów dotyczących ograniczenia bezdomności zwierząt.

W okresie objętym kontrola liczba zwierząt psów, które zostały wyłapane spadła z 93 do 63, natomiast w przypadku kotów pozostawała na zbliżonym poziomie i wahała się w zakresie 79 w 2020 roku, 86 w 2021 roku, 57 w 2022 roku i 87 w 2023 roku.

(akta kontroli str. 13-14)

Problemy

2.10. W kwestii trudności związanych z zapobieganiem bezdomności zwierząt Burmistrz wyjaśnił, że *istotnym problemem jest niska świadomość społeczna dotycząca opieki nad posiadanymi zwierzętami, a także ucieczki psów z posesji.*

(akta kontroli str. 413-415)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pomimo wyższej realizacji wydatków na zadania z zakresu zapobiegania bezdomności zwierząt oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom nie dokonywano aktualizacji Programów.

Na zadania z zakresu zapobiegania bezdomności zwierząt oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w ramach budżetu Miasto wydatkowało w:

- 2019 r. – 179.579,38 zł,
- 2020 r. – 174.142,86 zł,
- 2021 r. – 153.870,14 zł,
- 2022 r. – 186.343,27 zł,
- 2023 r. – 259.182,92 zł.

W 2024 r. na ww. zadania w budżecie zaplanowano wydatki w wysokości 226 tys. zł. W każdym Programie wskazano wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację: na 2019 r. – 135.000 zł, na 2020 r. – 154.082 zł, na 2021 r. - 161.476 zł, na 2022 r. – 150.902,80 zł, w 2023 r. – 163.710,40 zł, w 2024 r. - 233 028,20 zł.

W okresie objętym kontrolą nie wprowadzano zmian do Programów (nie przesuwano środków pomiędzy poszczególnymi zadaniami). W Programie uchwalonym na 2024 r. przyjęto środki w wysokości 233.028,20 zł.

Z powyższego wynika, że pomimo dokonywania wydatków na zadania z zakresu zapobiegania bezdomności zwierząt oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom ponad kwoty określone w Programach nie dokonywano ich aktualizacji w trakcie ich obowiązywania. Również przy uchwalaniu Programów na kolejny rok nie uwzględniano poniesionych wydatków związanych z jego realizacją w roku poprzednim, np. w Programie na 2020 r. przyjęto środki 154.082 zł, podczas gdy wydatki w roku poprzednim wyniosły 179.579,38 zł, w Programie na 2023 r. przyjęto środki 163.710,40 zł, podczas gdy wydatki w roku poprzednim wynosiły 186.343,27 zł.

Zgodnie z art. 11a ust. 5 uoz Program, zawiera wskazanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na jego realizację.

W związku z powyższym Burmistrz wyjaśnił, że Programy przygotowywane są na początku każdego roku i zakładane w nich wartości wydatków opierają się na szacunkach.

NIK zauważyła, że przy porównywalnym zakresie realizowanych zadań rzetelne planowanie i wskazanie środków w Programie powinno uwzględniać faktyczny wzrost wydatków przeznaczanych na realizację zadań określonych w Programie w roku poprzednim. Ponadto przed uchwaleniem Programów zostały zawarte umowy, z których wynikały wyższe wynagrodzenia dla realizatorów Programu (m.in. wzrosły stawki).

(akta kontroli str. 13-52, 405-410, 511)

2. Odnośnie kotów będących pod opieką, Miasto nie prowadziło działań informujących (np. na stronie internetowej Urzędu), dotyczących procedury adopcji zwierząt oraz informacje o kotach aktualnie objętych opieką. Ponadto pomimo wprowadzonej w 2023 r. możliwości wykastrowania / wysterylizowania kotów właścicielskich lub wolno żyjących na stronie Urzędu brak było informacji na ten temat. Burmistrz wyjaśnił, że *Gmina obecnie prowadzi program regulujący płodność wyłącznie dla*

zwierząt znajdujących się pod opieką Miasta. Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza, brak ww. informacji na stronach Urzędu był wynikiem przeoczenia i planowane jest utworzenie odpowiedniej zakładki na stronie internetowej Urzędu Miasta.

(akta kontroli str. 207-211, 460-462)

OCENA CZĄSTKOWA

Realizacja zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności przebiegała prawidłowo. Miasto miało wiedzę na temat losu bezdomnych zwierząt, bowiem w Urzędzie prowadzono ewidencję zwierząt przebywających w schronisku.

Pozytywnie należy ocenić prowadzenie sterylizacji / kastracji kotów w 2023 r., jako działanie służące ograniczeniu ich populacji i zapobiegające bezdomności. Miasto (również ZUM) prowadziło działania informacyjno-edukacyjne, natomiast brak było działań informacyjnych dotyczących kotów objętych opieką. Pomimo wzrostu wydatków na realizację zadań określonych w Programach, nie były one aktualizowane.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań mających na celu zapewnienie innym niż psy zwierzętom, miejsc w schronisku dla zwierząt.
2. Dostosowanie wyposażenia schroniska do wymogów stawianych przepisami prawa.
3. Rzetelne i prawidłowe opracowywanie Programów, w szczególności w zakresie określenia sposobu wydatkowania środków oraz w kwestii uszczegółowienia działań dotyczących opieki nad kotami.
4. Przesyłanie projektów Programów do zaopiniowania podmiotom, których statutowym zadaniem jest ochrona zwierząt, a także ich aktualizowanie w przypadku zmian w ich realizacji.
5. Przekazywanie do zaopiniowania projektów Programów właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii w terminie określonym, w ustawie o ochronie zwierząt.
6. Przedłożenie Radzie projektu uchwały w sprawie wymagań, jakie winien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt oraz w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami.
7. Określenie w umowach związanych z transportem i wylapywaniem zwierząt, wymagań określonych w § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zasad i warunków wylapywania bezdomnych zwierząt.
8. Uwzględnienie w umowach w sprawie obsługi weterynaryjnej czasu reakcji na zdarzenia drogowe z udziałem zwierząt.
9. Podjęcie działań celem zabezpieczenia interesów Miasta w umowach zawieranych z osobą sprawującą opiekę nad kotami.
10. Ustalenie w umowach z zewnętrznymi podmiotami mechanizmów motywacyjnych celem poprawy wskaźników adopcji.

11. Wprowadzenie zadeklarowanych działań informacyjnych dotyczących kotów objętych opieką.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 20. 06. 2024 r.

Dyrektor
Wiesław Motyka

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

/-/

Paweł Rakowski
starszy inspektor k.p.

/-/